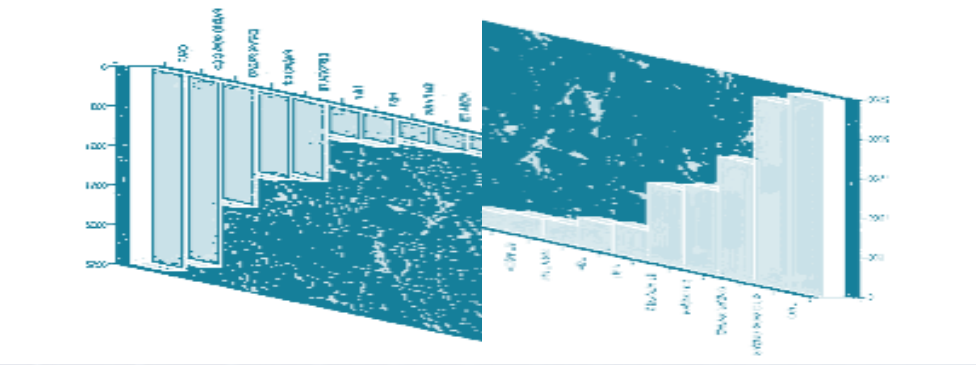
КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ
BULGARIAN CONSTRUCTION CHAMBER

Member of CISQ Federation
RINA
ISO 9001:2008
Certified Quality System

Строителна индустрия

януари- септември 2013 г.

Направление „ Анализи и прогнози „

Труден преход към устойчиво възстановяване.

Деветте месеца на 2013 г.
Пореден неуспешнен опит на бранша да излезе от кризата.

Обща строителна активност

Анализът за януари- септември на 2013 година показва неблагоприятна характеристика с маркирани данни от :

- **Забавено развитие на строителния бранш, трайно влошаване на темповете на развитие.**
- **Свито потребление и необратими към растеж процеси.**
- **Липса на активност в инвестиционната дейност .**
- **Липсва на нарастване на обемите , липса на пазар.**
- **Задлъжнялост на държавата и общините.**
- **Задлъжнялост на бизнеса към банките.**
- **Междуфирмена задлъжнялост.**
- **Вътрешно фирмен дефицит на свободни парични средства.**
- **Ниски доходи , като цяло / нарастване на дълговете , намаляване на наличните средства/.**
- **Секторът се характеризира със застаряваща работна сила с намалена конкурентоспособност.**
- **Трайно се установява дъмпинговата политика.**
- **Липсата на двигатели за растеж ,трудности при планиране на строителният бизнес.**

Строителната индустрия
януари- септември 2013 година.

Тенденция на спад в строителната дейност на фона на задълбочаваща криза.

Анализът на статистическите данни за януари – септември 2013 г. - показват неблагоприятна динамика на цялостната дейност с трайно задълбочаваща се отрицателна тенденция. Влошена е перспективата за развитие на отрасъл „ Строителство“. Развитието на бранша продължава да бъде под знака на „трайна несигурност“. България остава сред държавите в Европейския съюз (ЕС) с най-рязък спад на строителната продукция.

- **Произведена продукция за януари –септември на 2013 г.общо за отрасъл строителство е**

7452 мил.лв. - данните за деветте месеца продължават да сочат негативно развитие с маркирани данни от 16.0 % спад в сравнение със същият период на 2012 г. ,не се генерират достатъчно оборотни средства в сектора, липсва напредък, бранша продължава да губи мощ.

В сравнение с предходното тримесечие се наблюдава незначителен ръст от 9.7 % , който се дължи единствено на сезонна ангажираност.Сравнителната база остава предкризисния период , спрямо него продължаваме да оставаме далеч от достигнатите нива. В сравнение с деветмесечието на 2008 година намалението е от 48.1%. , Прогнозата за 2013 г. произведената продукция от бранша да достигне малко над 10 млрд.лв., което е връщане на нивата от 2006 г.

Незавършеното строителство към края на 2012 година/годишна база/ възлиза на 19 млрд.лв. Данните трайно носят информация за неуспешен опит на бранша да излезе от продължилата вече 4 години криза и да се доближи до предкризисните нива. Тенденцията за връщането към нормалната активност се отлага за бъдещето. Оптимистичните прогнози са изключително трудна задача.

Строителната индустрия
януари- септември 2013 година

Сегмента сградно строителство / включва строителство на жилищни и нежилищни сгради/ представлява 58.1 % от общо произведената продукция в отрасъл строителство за разглеждания период.

Тенденцията е спад от 13.5% в сравнение с деветмесечието на 2012 година , в сравнение с второто тримесечие на 2013 година нарастване от 8.9 % , а в сравнение с най- високите нива спад от 56.4%.Сключените договори по обявени обществени поръчки за деветмесечието на 2013г. са 790 бр. на стойност от 395 мил.лв. при произведена продукция на стойност от 4327 мил.лв .

Анализът показва ,че сградното строителство продължава да е преобладаващо и в основната си част се формира от частни инвестиции.

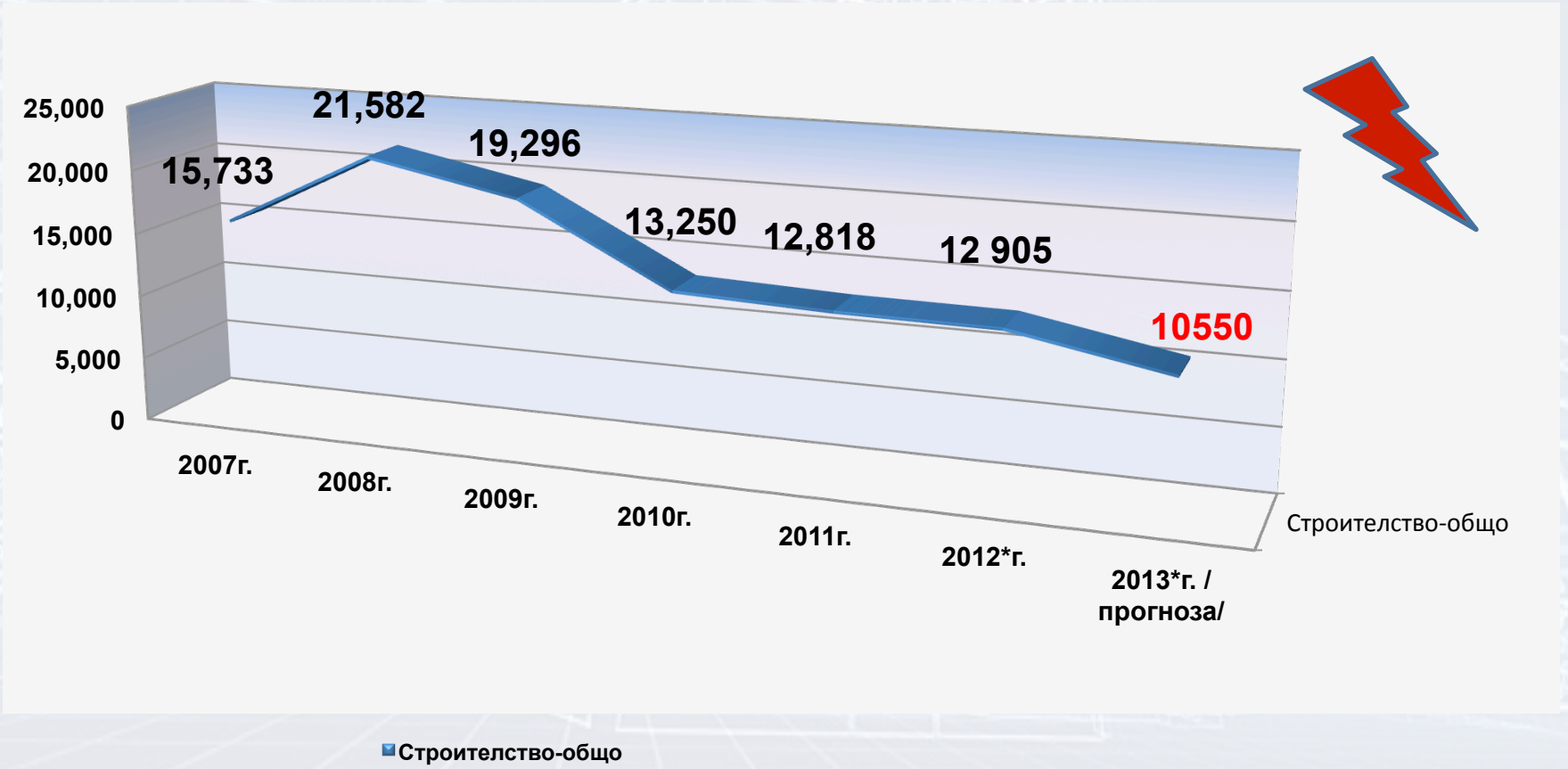
Сегмента инженерно строителство /включва инженерно строителство, строителство свързано с транспортна инфраструктура , пътна и ж.п. тръбопроводи, ел.проводи, далекосъобщителни линии и др./. представлява 41.9 % от общо произведената продукция за деветте месеца на 2013г.

Тенденцията: Този сегмент продължава тенденцията на спад на фона на забавящата се икономика, като намалението за деветте месеца на 2013 г. е от 19.3% в сравнение със същият период на предходната година и ръст от 10.9% в сравнение с второто тримесечие на 2013 година . В сравнение с най-високо постигнатото ниво деветмесечието на 2009 г. спад от 41.2%. . Сключените договори за деветмесечието по този сегмент на инженерната инфраструктура +ВиК +енергиини обекти са 1057 бр. на стойност от 2721 мил. лв. при произведена продукция за периода на стойност от 3123 мил.лв.

Анализът показва , че този сегмент е движен основно от обществени поръчки на държавата и общините , финасирани основно с европейски средства.

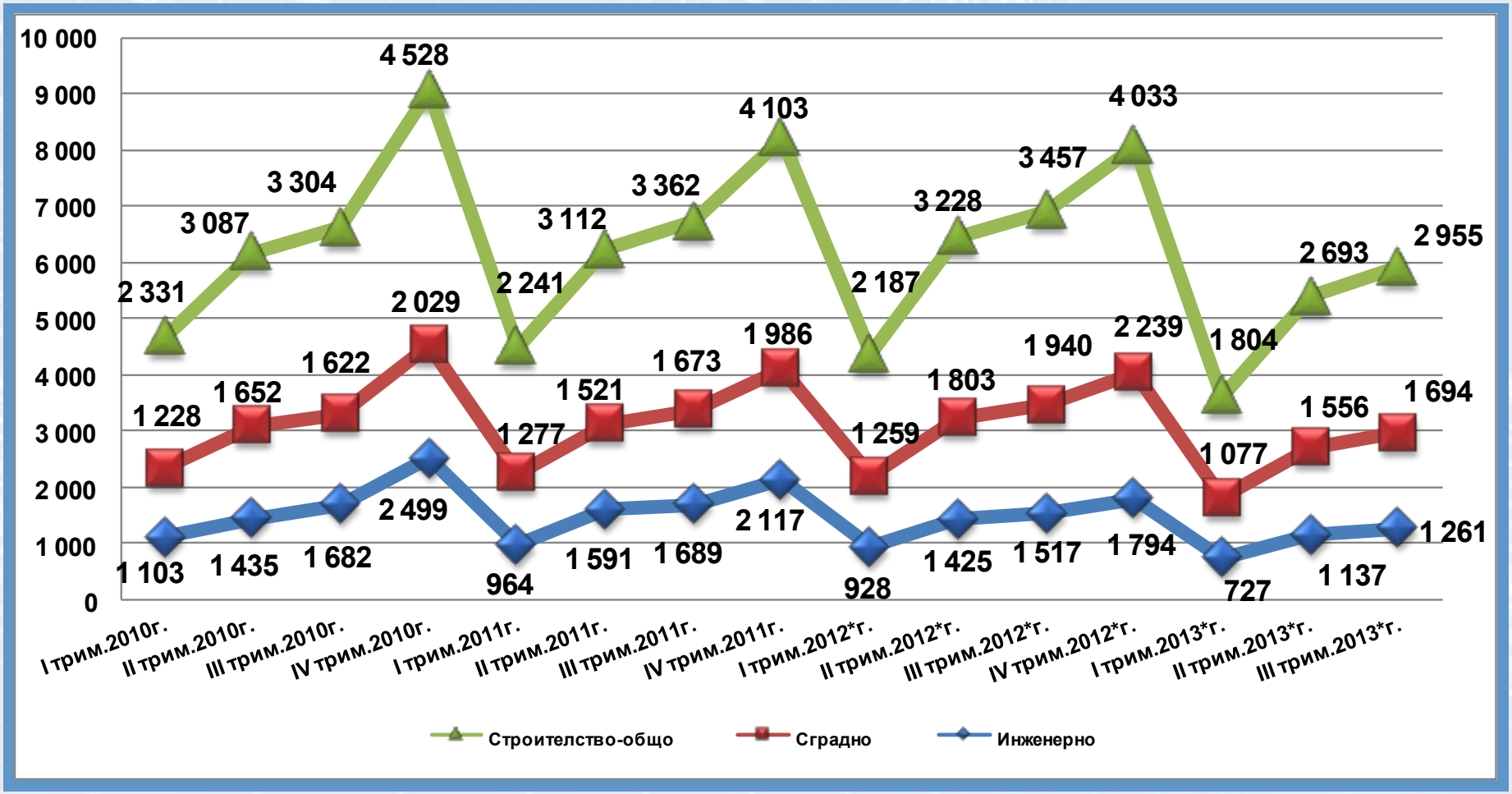
Продукция на строителните предприятия
2007г. – 2013*г., млн.лв.

*По предварителни данни на НСИ

Продукция на строителните предприятия
I трим.2010г. – III трим.2013*г., млн.лв.

*По предварителни данни на НСИ

Продукция на предприятията от строителството, млн.лв.
Production of the enterprises in construction
Деветмесечие 2012*г. – Деветмесечие 2013*г.

*По предварителни данни на НСИ

	Деветм. 2012*г.	Деветм. 2013*г.	Темп, %
Строителство-общо, млн.лв./ Construction-total, million levs	8 872	7 452	- 16,0 %
Сградно с-во, млн.лв./ Building construction, million levs	5 002	4 327	- 13,5 %
Инженерно с-во, млн.лв./ Civil engineering, million levs	3 870	3 125	- 19,3 %

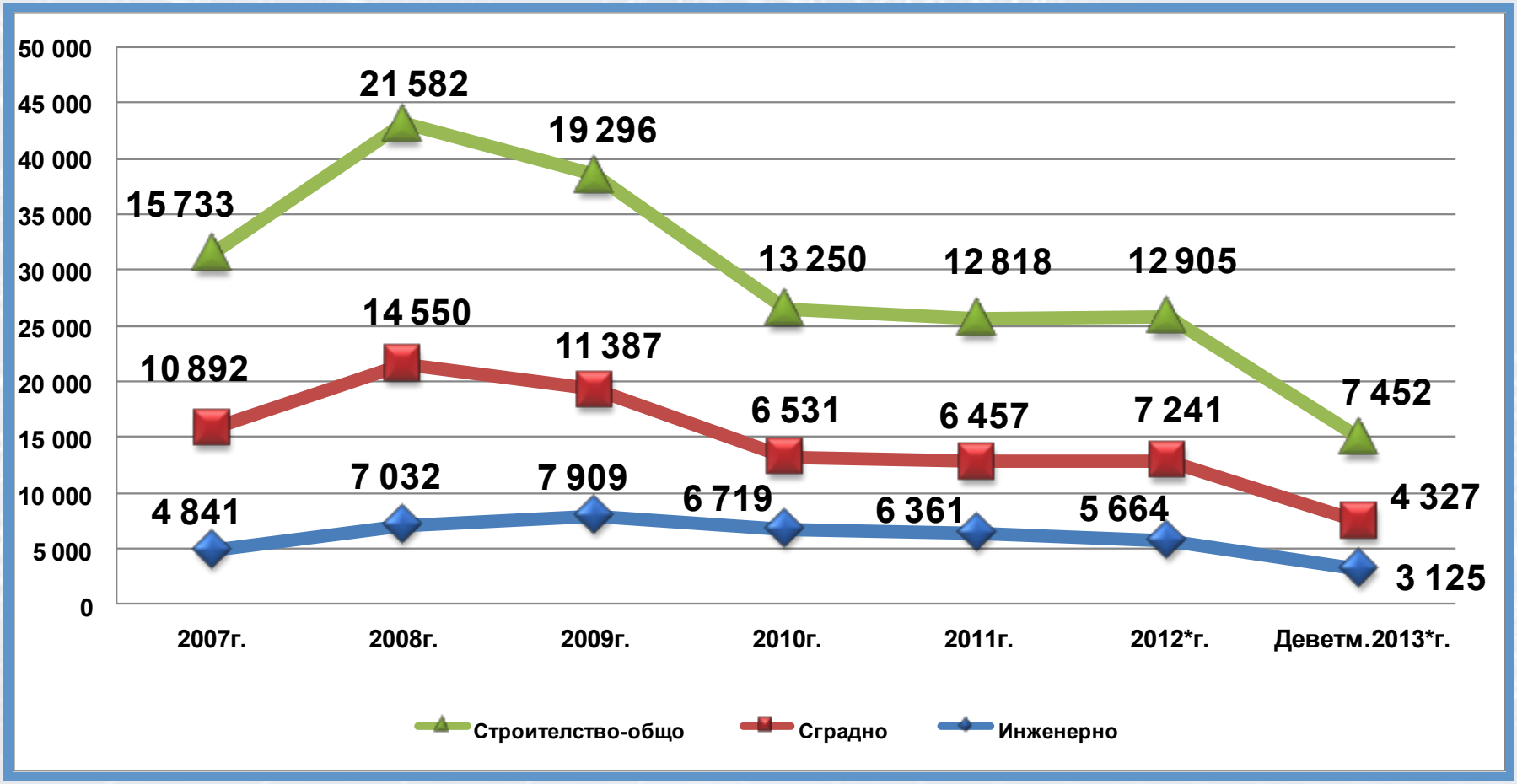
Продукция на предприятията от строителството, млн.лв.
Production of the enterprises in construction
Деветмесечие 2012*г. – Деветмесечие 2013*г.

*По предварителни данни на НСИ

Продукция на строителните предприятия
2007г. – Деветмесечие 2013*г., млн.лв.

*По предварителни данни на НСИ

Незавършено строителство по данни на НСИ за 2012г.

Предварителни годишни данни / по справката за разходите за ДМА/

Показатели	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2012г. (незавършено строителство) Хил.лв.
Общо	18 840 445
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	14 106 173
Жилищни сгради	893 806
Нежилищни сгради	5 580 712
Строителни съоръжения и конструкции	7 631 655
Машини,производствено оборудване и апаратура	2 578 945
Транспортни средства	99 474
Други разходи	2 055 853

Обща строителна активност

Отрасъл строителство за периода януари- септември на 2013 г. формира 5.8 % от БДС , с над 19 хил. строителни предприятия включително и тези без реализиран оборот по предварителни данни на НСИ .

- **По данни на ЦПРС на КСБ към 10. 12.2013 г. строителните компании с регистрация са 4302 . Заличените фирми са 456 бр.**
- **Членове на КСБ към септември 2013 година - редовни -1445 , сдружения 25**
- **Членове 2012 година редовни 1579 , сдружения 25.**

Наблюдаваща тенденция през 2013 г. е намаляване на заличените фирми по неизпълнение на процедура чл.20 ал.2 от ЗК.

Строителната индустрия за периода януари – септември на 2013 г.се базира основно на 83% малки фирми , 15.5% средни фирми и 1.9 % големи фирми разпределени по критерии „персонал“.

Регистрирани строители в ЦПРС на КСБ към 10.12 .2013г.

данни на ЦПРС на КСБ

Регистрирани строители общо 4302

Регистрирани български юридически лица

4250

Регистрирани чуждестранни юридически лица 52

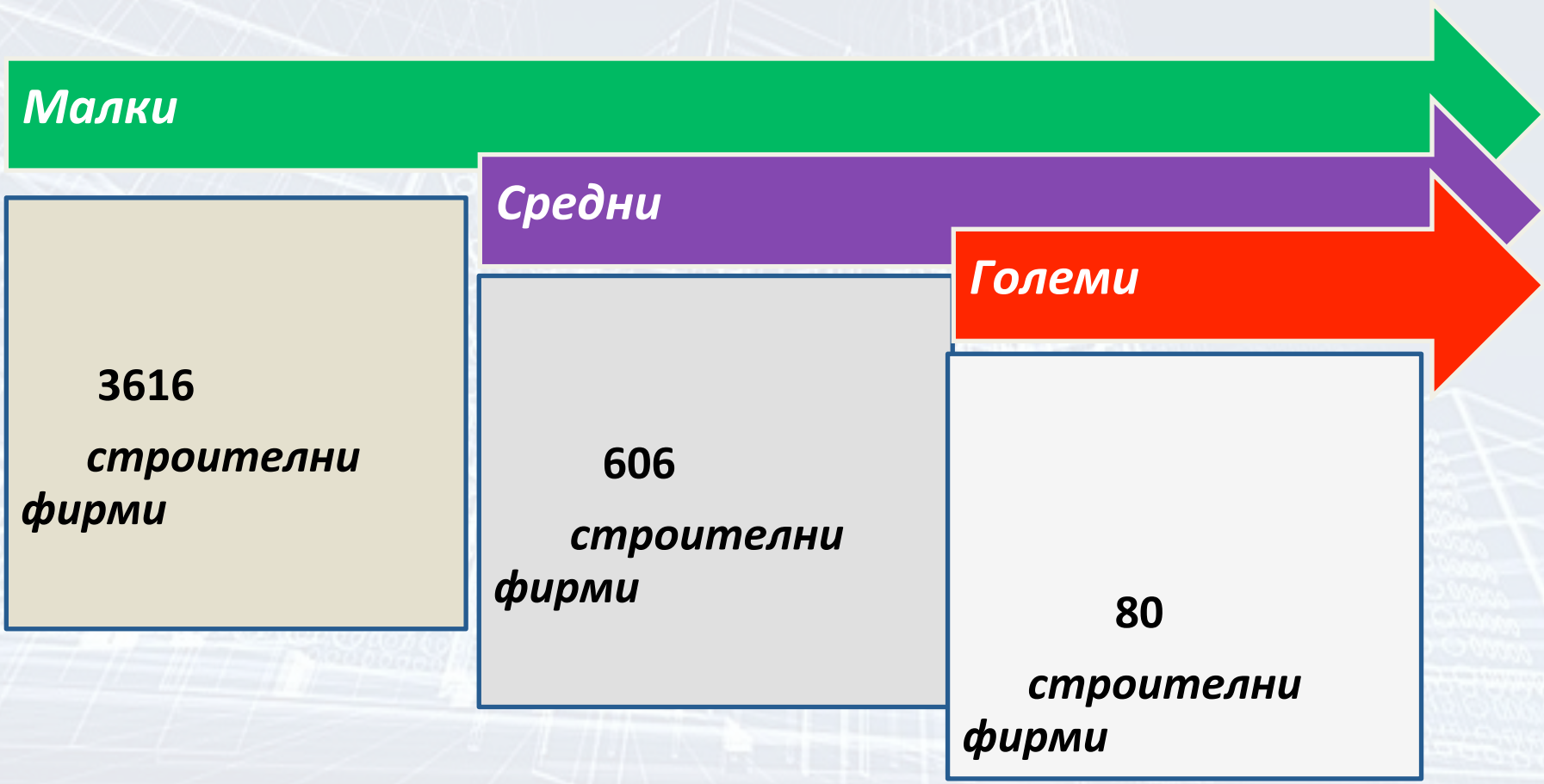
Дял на НПП разпределение – критерии оборот 2012г.

Данни на ЦПРС при КСБ

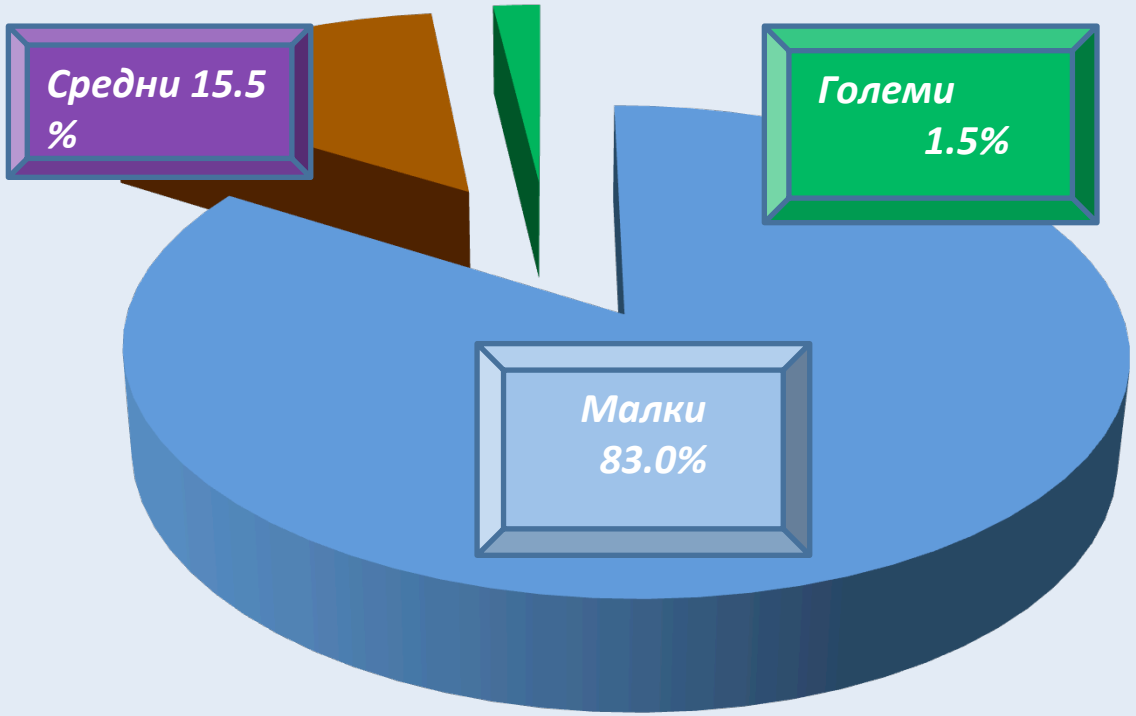

Разпределение на фирмите по критерии персонал по данни на ЦПРС при КСБ към 10.12. 2013 г.

Данни на ЦПРС

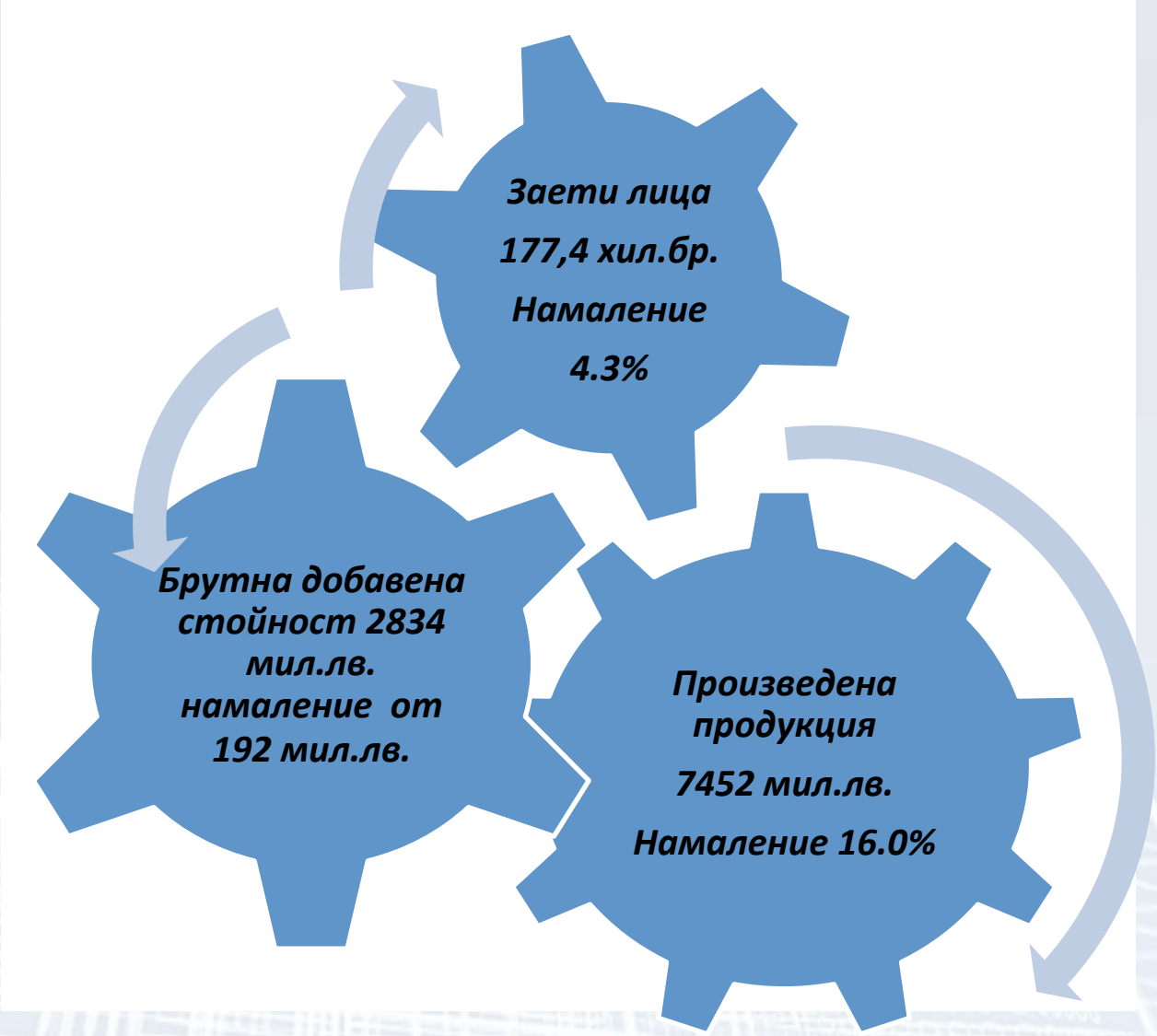
Разпределение на фирмите по „критерии персонал“ % по данни на ЦПРС при КСБ към 10.12.2013.

Регистрирани строители в ЦПРС на КСБ по години 2008-2013 г.

- 2007 г. към 31.12.2007 – регистрирани фирми 199
- заличени няма
- 2008 г.към декември регистрирани фирми 5131
- заличени няма
- 2009 г. към 25.09.2009 регистрирани фирми 5815
- към декември 2009 регистрирани фирми 4989
- заличени 1299 фирми
- 2010 г. към декември регистрирани фирми 4222
- заличени 1280 фирми
- 2011 г. към декември регистрирани фирми 4192
- заличени 563 фирми
- 2012 г. към декември регистрирани фирми 4160
- заличени 596 фирми
- 2013 г. към септември регистрирани фирми 4138
- заличени 456 фирми
- 2013 г. към декември регистрирани фирми 4302

Тенденция: Влошаване на темповете и отдалечаване от линията на дългосрочен растеж.

Разпределение на активите отрасъл строителство януари- септември 2012- 2013 г.

Строителството е ключов сектор за новата индустриална политика на ЕС, възможност отново да бъде двигател на растеж.

В Европа за 2014-2020 г. :

- 80 млрд. евро са осигурени за иновации и развойна дейност, целящи подобряване на индустрията и на бизнес климата.
- 23 млрд. евро за подобряване на трансевропейските транспортни мрежи през следващия програмен период.

- 22 млрд. евро ще бъдат вложени в дейности, свързани с прехода към по-зелена икономика с нисковъглеродни емисии. да се подкрепи европейската индустрия

Включване на строителството сред шестте приоритетни сектора за реиндустриализация на Европа .

Европейски перспективи и предизвикателства пред икономиката и строителната индустрия в контекста на новия програмен период

2014-2020 г

Включването на строителството сред шестте приоритетни сектора за реиндустриализация на Европа .

- **Предложение за План за действие на ЕК**
- **Планът се състои от пет основни стълба –**
  - **поощряване на инвестициите,**
  - **подобряване на квалификацията,**
  - **по-ефикасно използване на ресурсите, създаване на истински вътрешен пазар на строителството в ЕС**
  - **насърчаване конкурентоспособността на фирмите чрез излизането им извън границите на Стария континент.**
  - **Спазване на приетата директивата относно борбата със забавените плащания при търговските сделки.**
  - **Увеличение на националните мерки за стимулиране на строителния сектор да се увеличатданъчни облекчения, намалени ставки за ДДС и преференциални лихвени проценти.**
  - **Организират се мисии по целия свят от страна на ЕС , които да търсят възможности за инвестиции, и по този начин да се подкрепи европейската индустрия**
- **Предстои и провеждането на международен форум за Африка и Латинска Америка, на който ще се дискутира устойчивото строителство и търсене на нови пазари по света. Направени контакти с Северна Африка, Латинска Америка, Русия, Китай. Ще имаме мисия и в Израел и Канада.**
- **Желаещите български компании могат да вземат участие в срещите, организирани от ЕК.**

Обща строителна активност

- По предварителни данни **БВП на един зает общо за икономиката** за третото тримесечие на 2013 се увеличава с 0.5% в сравнение със второто тримесечие на същата година . БВП на един зает за деветмесечието на 2013 година показва незначителен ръст от 0.4% в сравнение с същият период на предходната година. Оценката на данните дава основание да се направят следните изводи :

Отчита се нисък ръст на БВП. Неблагоприятна характеристика има и при БДС./Брутна добавена стойност/.

- **Брутната добавена стойност** /БДС/ формирана в отрасъл строителство за деветмесечието на 2013 година е 2834 мил.лв. , или 5.8 % от общо формираната БДС . Спад в сравнение със същият период на 2012 година от 192 мил.лв , остава тенденцията на спад за последните 4 години.Брутната добавена стойност в строителството е под нивото на 2007 година , а в сравнение с деветмесечието на 2009 година бележи спад от 1452 мил.лв.
  На едно лице заето в строителната индустрия се падат от текущият обем брутна добавена стойност /БДС /за деветмесечието 15975 лева. Като цяло неблагоприятни характеристики. Тримесечната динамика показва положителни тенденции в цифри но , не достатъчно добри темпове , който биха дали тласък за развитие.
- **Производителност на труда на едно заето лице в строителството.**

Едно лице заето в строителството за първото тримесечие ,произвежда строителна продукция на стойност от 10369 лв. . През второто тримесечие произведената продукция от едно лице е 15935 лв. , за третото тримесечие 16657 лв.Тук се наблядава тенденция на по-малко произведена продукция за първото тримесечие при по-голям брои заети в производството . При второто тримесечие е обратно. Като правило през третото тримесечие се наблюдава нарастване на заетите и нарастване на произведената продукция на едно лице.

Обща строителна активност

- 2008г. Обема на произведената продукция е около 22 млрд.лв. , а заетите в отрасъл строителство достигат 297 хил.човека. БДС/Брутна добавена стойност/ през 2008г. Дял на строителството в БДС е 9.3%.
- 2009 г. постигнат обем 19 млрд.лв. със заети 277 хил. постигнат ръст на Дял на строителството в БДС от 9.2%.
- 2010 г.обема на строителната продукция пада на 13 млрд.лв. със заети спад на 225 хил. намаляваш дял на строителството в БДС на 7.1%.
- 2011г. година постигнат обем от 13 млрд.лв. със заети , който намаляват на 198 хил. и дял на строителството в БДС от 6.5% .
- 2012 година произведена продукция 13 млр.лв. със заети който намаляват на 186 хил. и дял на строителството в БДС от 5.9 % . Строителният отрасъл заемащ позиция на едно от първите места по тежест в относителния дял в БВП на страната се нареди на последните места.
- 2013 година Брутната добавена стойност формирана от отрасъл строителство за деветмесечието на 2013 година е под нивото на 2007.
- Строителната индустрия за периода януари – септември на 2013 г. е формирал 5.8 % от БДС , с над 19 хил. строителни предприятия включително и тези без реализиран оборот по предварителни данни на НСИ .

Брутен вътрешен продукт и Брутна добавена стойност Деветмесечие 2012*г. – Деветмесечие 2013*г., млн.лв.

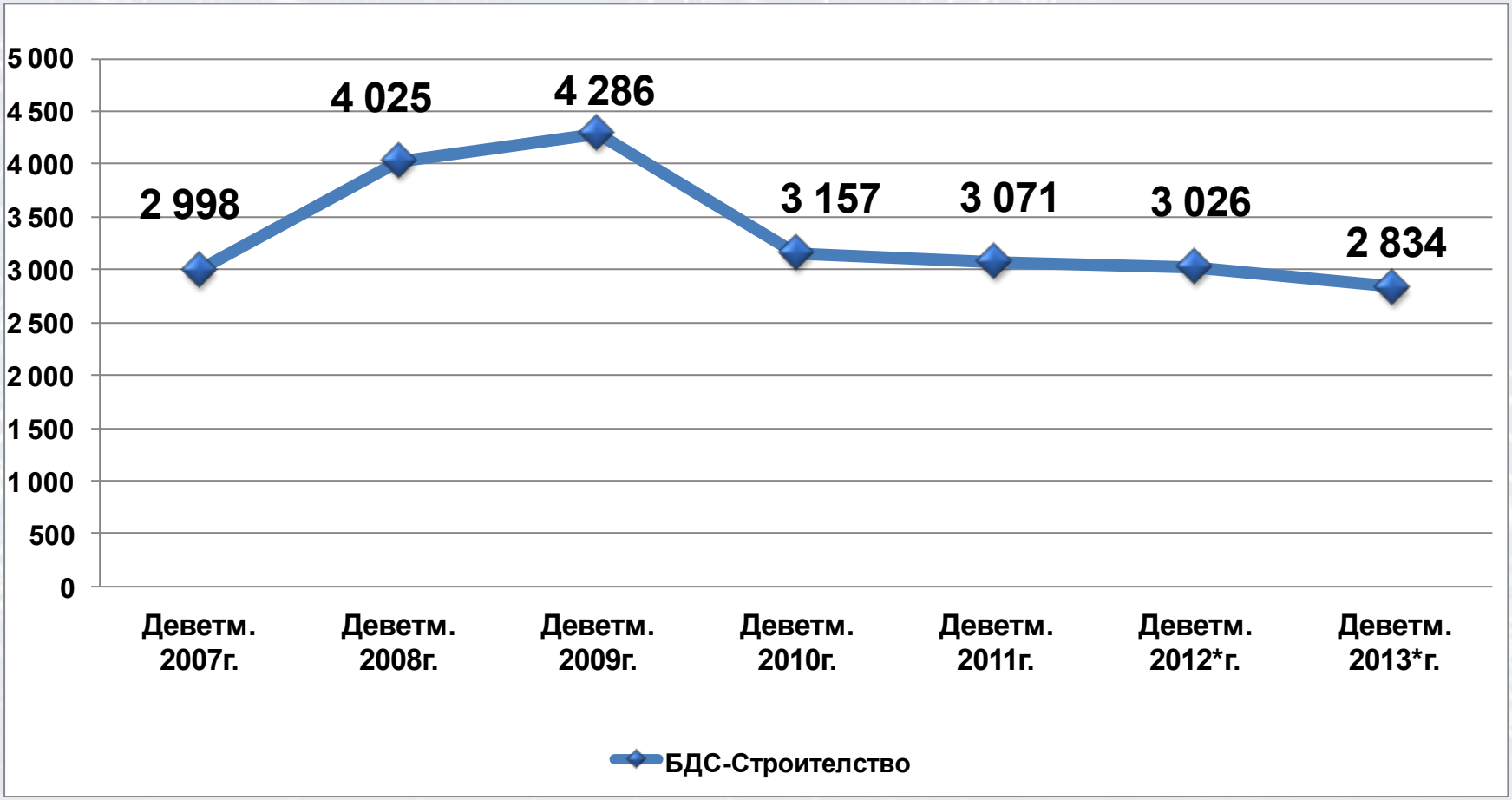
*По предварителни данни на НСИ

	Деветм. 2012*г.	Деветм. 2013*г.	Разлика
Брутен вътрешен продукт – общо за икономиката, млн.лв.	56 498	57 565	1 067
Брутна добавена стойност - общо за икономиката, млн.лв.	48 286	49 243	957
Брутна добавена стойност - икономическа дейност Строителство, млн.лв.	3 026	2 834	- 192

Брутна добавена стойност – Строителство

Деветмесечие 2007г. – Деветмесечие 2013*г., млн.лв.

*По предварителни данни на НСИ

Обща строителна активност

Отработени човекочасове от наетите лица по трудово правоотношение през 2013 година

			брои
Икономическа дейност	I трим. 2013	II трим. 2013	III Трим. 203
Строителство	48334137	52063934	53605424

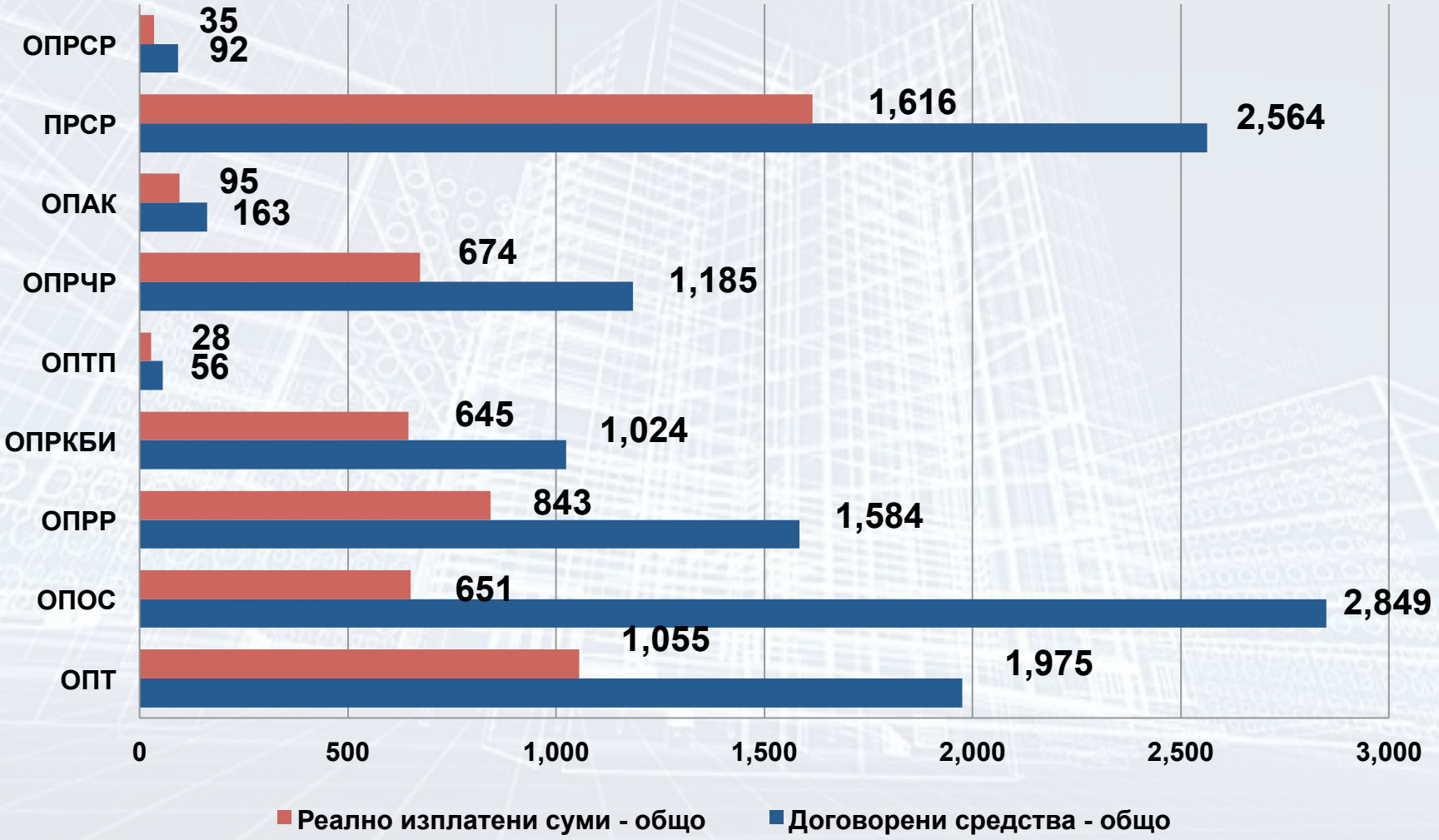
* Предварителни данни

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ДО 31.10.2013г.,
Евро
По данни на Министерството на финансите

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА	Бюджет на програмата			Договорени средства		Реално изплатени суми		Получени траншове от ЕК	
	Общо финансиране	Финансиране от ЕС	Национално съфинансиране	Общо към 31.10.2013г.	% на изпълнение	Общо към 31.10.2013г.	% на изпълнение	Получени траншове от ЕК (дял от ЕС) към 31.10.2013г.	% на изпълнение
ОПТ	2 003 481 166 €	1 624 479 623 €	379 001 543 €	1 974 614 848 €	98,56%	1 055 452 265 €	52,68%	924 625 332 €	56,92%
ОПОС	1 800 748 085 €	1 466 425 481 €	334 322 604 €	2 849 258 599 €	158,23 %	651 015 065 €	36,15%	353 493 319 €	24,11%
ОПРР	1 601 274 759 €	1 361 083 545 €	240 191 214 €	1 583 524 421 €	98,89%	842 993 088 €	52,65%	644 308 852 €	47,34%
ОПРКБИ	1 162 215 552 €	987 883 219 €	174 332 333 €	1 024 095 913 €	88,12%	645 079 483 €	55,50%	550 770 399 €	55,75%
ОПТП	56 819 427 €	48 296 513 €	8 522 914 €	56 180 571 €	98,88%	28 071 838 €	49,41%	20 259 668 €	41,95%
ОПРЧР	1 213 869 575 €	1 031 789 139 €	182 080 436 €	1 185 287 088 €	97,65%	673 822 296 €	55,51%	532 851 042 €	51,64%
ОПАК	180 789 087 €	153 670 724 €	27 118 363 €	162 539 886 €	89,91%	94 896 749 €	52,49%	78 086 964 €	50,81%
ОБЩО СКФ	8 019 197 651 €	6 673 628 244 €	1 345 569 407 €	8 835 501 327 €	110,18%	3 991 330 784 €	49,77%	3 104 395 576 €	46,52%
ПРСР	3 231 343 097 €	2 603 359 120 €	627 983 976 €	2 563 959 472 €	79,35%	1 615 762 832 €	50,00%	1 413 586 785 €	54,30%
ОПРСР	101 168 996 €	75 876 747 €	25 292 249 €	91 910 206 €	90,85%	34 952 782 €	34,55%	27 603 000 €	36,38%
ОБЩО ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНДОВЕ	3 332 512 093 €	2 679 235 867 €	653 276 225 €	2 655 869 678 €	79,70%	1 650 715 614 €	49,53%	1 441 189 785 €	53,79%
ОБЩО	11 351 709 744 €	9 352 864 111 €	1 998 845 632 €	11 491 371 005 €	101,23%	5 642 046 398 €	49,70%	4 545 585 361 €	48,60%

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ДО 31.10.2013г., млн.€

По данни на Министерството на финансите

Изпълнение на оперативните програми
Тенденции и динамика .

Според класация на Европейския парламент, България вече не е на предпоследно място по усвояването на еврофондове. През месец октомври страната ни е изпреварила Италия и Румъния.Усвояването на еврофондовете е задача която трябва да продължи , задача от първостепенно значение.

По данни на Министерство на финансите:

- За последните шест месеца са сертифицирани близо 1/3 от средствата по европейските фондове за целия настоящ програмен период.
- За периода 1 януари 2007 – 15 март 2013 г. са сертифицирани европейски средства в размер на 34,47 %.
- Към 15 ноември 2013 г. сертифицираните разходи възлизат на 45,11 %. ,
- За последните шест месеца са сертифицирани над 10% или близо 1/3 от средствата по европейските фондове за целия настоящ програмен период 2007-2013 година.

Изпълнението на европрограмите показва:

- Най--успешно средствата се усвояват по Програмата за развитие на селските райони и Програма за рибарство и аквакултури изплатените срадства са в размер на 1.5 млрд.евро или 45% от бюджета.
- Договорените средства по тези две програми са 2.43 млрд.евро или 72.84% от срадствата за целия период.
- Второ място по усвоени средства е ОП „Транспорт" – 888.2 млн. евро или 44% от предвидените средства. Договорени 1.958млрд.ево или 97.8% от общия бюджет на програмата.
- ОП „Конкурентноспособност" изплатени 510.4 млн.евро (44%), а договорените средства са 969.6 млн.евро (83.4%).

Изпълнението на европрограмите

По Оперативна програма „Регионално развитие“ по данни на МРРБ

- Сключени 54 договора за безвъзмездна финансова помощ на обща стойност близо 94 млн. лв.
- Одобрени 72 проектни предложения.
- За последните 6 месеца са извършени плащания в размер на 424 млн. лв. Ръстът на плащанията спрямо същия период на 2012 г. е в размер на 146 %.
- Европейската комисия определи като допустим за финансиране проекта за изграждане на Северна скоростна тангента на София.
- Очаква се да бъдат одобрени пълните варианти на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, в които са идентифицирани проектите, които ще могат да кандидатстват за финансиране през новия програмен период.
- Позицията броят на градовете, които да бъдат финансирани по програма „Региони в растеж“ е запазена на 67.
- Сформирана е междуведомствена работна подгрупа за приоритизиране на подходящи за финансиране по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. обекти на природното и културно наследство. Тя се ръководи от министрите на регионалното развитие и на културата. Подборът на обектите се прави въз основа на специална методология и се планира в началото на 2014 г. да има изготвен приоритизиран списък с проекти за финансиране по „Региони в растеж“.

Приоритети в бъдеще .
Фокусът е реформата в отрасъл водоснабдяване и канализация .

- Финализирана е Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България-ключов документ за обосновка на инвестициите в сектора от ОП „Околна среда“ през новия програмен период. Амбицията е до края на годината да бъде приета от Министерски съвет.
- Направен подробен график и процедура за изваждане на активите от балансите на ВиК дружествата през следващите 12 месеца. През този период трябва да се сключат и договори за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на ВиК услуги с ВиК операторите в обособените територии.
- Разработен е Правилник за организацията и дейността на асоциациите по ВиК, който е публикуван за обществено обсъждане.

Приоритети в бъдеще
Фокусът е насочен към:

по данни на МРРБ

- Изготвени са идейният проект за яз. „Луда Яна“ с индикативна стойност от 26.4 мил.евро, който ще бъде доизграден със заем от Световна банка. Строителството на този обект ще стартира през следващата година.
- яз. „Пловдивци“ вече стартира тръжната процедура за избор на строител. Индикативните бюджети за строителство на язовира са около 20.3 млн. евро . Строителството на този обект ще стартира през следващата година.
- Изготвен е проект за рехабилитация на стената на яз. „Христо Смирненски“. Строителните дейности са планирани за 2014 г. и ще се финансират от бюджета на регионалното министерство с 350 хил.лв.
- Предстои подписване на договор за обследване на площадката и проектиране на яз. Нейковци. Индикативният бюджет за неговото изграждане е около 20.5 млн. Евро.
- Готов е и идейният проект за рехабилитацията на стената на яз. „Студена“, която е на стойност около 15.8 млн. евро.
- В ход са преговори със Световна банка за финансиране чрез заема и на рехабилитацията на пречиствателната станция за питейни води в Перник.
- Разработена е програма за решаване на проблема „Сезонен и целогодишен воден режим в някои населени места“.

Пътна инфраструктура
В момента се изграждат близо 113 км автомагистрали.

по данни на МРРБ

В момента се изграждат пътища с обща дължина над 1 100 км, на финансова стойност над 1,5 млрд. лв.,

- Изграждането на магистралите и скоростните пътища остава приоритет, но вниманието е в посока на на пътищата от втори и трети клас.
- Продължава изграждането на АМ „Марица“ и АМ „Струма“ – лот 4, Сандански-Кулата, както и на магистралните участъци - лот 2 Дупница-Благоевград от „Струма” и участъка Шумен-Белокопитово от АМ „Хемус“.
- Със средства от ОП „Транспорт“ продължава изграждането на обходните пътища на Враца, Габрово и Монтана, както и на Западната дъга на Софийския околовръстен път.
- Завършва изграждането на обекта Кърджали-Подкова.

Пътна инфраструктура

В момента се работи по обекти с обща дължина над 1 100 км, на финансова стойност над 1,5 млрд. лв., заедно със съоръженията

по данни на МРРБ

- По ОП „Регионално развитие“ стартира изпълнението на 4 проекта: рехабилитацията на 65,2 км третокласна пътна инфраструктура в областите Добрич, Велико Търново, Търговище и Ямбол.
- По програмите за Регионално развитие и Трансгранично сътрудничество през последните 6 месеца е завършила рехабилитацията на 256 км републиканска инфраструктура.
- По „Транзитни пътища V“ завърши рехабилитацията на 351 км пътна мрежа.
- През следващата година ще продължи рехабилитацията на около 500 км.
- Продължава активната работа за подготовка на проекта за ЛОТ 3 на АМ „Струма“.
- Стартирана е обществената поръчка за геоложки проучвания в зоните на тунелите в Кресненското дефиле и при с. Железница.
- По отношение на АМ „Хемус“ в момента приключва актуализацията на предпроектните проучвания. Стартирахме търга за проектиране на 60-те км от Ябланица до връзката Плевен-Ловеч и за изготвяне на доклад по ОВОС. Срокът за двете дейности е по 1 година.
- Подготвена е програма за ремонт на най-натоварените и в най-лошо състояние второкласни и третокласни пътища, които ще се финансират от републиканския бюджет. В програмата са включени 700 км.

Проект „Енергийно обновяване на българските домове“,

По данни на МРРБ

- През октомври стартира обществена поръчка за изпълнение на строително-монтажни работи на първите две сгради по «енергийно обновяване». Получени са 15 оферти, които в момента са в процедура на разглеждане.
- От ноември 2013 г. се увеличи гратисният период при предоставяне на кредити от „Фонда за жилищно обновяване“ от 6 месеца на една година. През този период не се дължи лихва и главница по кредите.
- През 2014 година ще бъдат стартирани тръжните процедури за избор на проектанти и строители за обновяване на близо 180 сгради.. Двете процедури ще бъдат с по 7 обособени позиции формирани на регионален принцип – съответно за шестте района за планирани и за град София. С избраните изпълнители ще бъдат сключени рамкови споразумения и когато има готови за финансиране сгради ще се пристъпи веднага към възлагане на проектиране, а в последствие и на ремонтните работи. По този начин ще се съкратят сроковете в сравнение с опцията да се провеждат множество отделни процедури.
- **В рамките на шестте месеца от юни до декември по трите програми за териториално сътрудничество, за които министерството е управляващ орган са разплатени близо 8,5 млн. евро, в сравнение за цялата 2012 година са разплатени около 10 млн. евро. Размерът на загубените средства по трите програми за 2011 и 2012 г. в следствие прилагане на правилото n+3 е около 5,5 млн. евро.**

Приоритети

- Европейската комисия уведоми България за окончателното си становище относно географския обхват на бъдещите програми по инструмента за предприсъединителна помощ. Следващият програмен период страната ни ще продължи да управлява три отделни двустранни програми по външните граници на ЕС – с Турция, Македония и Сърбия.
- В рамките на шестте месеца от юни до декември по трите програми за териториално сътрудничество, за които министерството е управляващ орган са разплатени близо 8,5 млн. евро, в сравнение за цялата 2012 година са разплатени около 10 млн. евро. Размерът на загубените средства по трите програми за 2011 и 2012 г. в следствие прилагане на правилото n+3 е около 5,5 млн. евро.

София ще разполага с 230 млн. лв. повече и по-голяма част от сумата е от програми на ЕС.

- Със заем от 50 млн. евро ще се ремонтират и строят нови пътища.
- Ще се работи по ул. "Обиколна", ул. "Опълченска", бул. "Тодор Каблешков", бул. "Ботевградско шосе", бул. "Цариградско шосе", бул. "Сливница", бул. "Никола Мушанов".
- Затова и средствата за кърпене на дупки са с над 3 млн. лв. по-малко от тези за 2013 г. - 23,8 млн. лв.
- Ще продължи строителството и на метрото.
- Най-големият проект на града за 2014 г. обаче ще е заводът за отпадъците.
- Ще се строят още детски градини, 75 км канализация. Всички обекти има готови проекти и договори с изпълнители.

Допуснати нарушения

- Най- нисък е процента на усвоямост по еврофондове по програма « Околна среда» Европейската комисия временно спира плащанията по проектите . Проектите продължават да се изпълняват гарантирани със средства от Националния бюджет на плащанията, които се налагат междувременно. След отстранавае на пропуските по изпълнението на програмата,средствата ще се верифицират и възстановяват от ЕК“.
- Общата стойност на наложените финансови корекции по проектите, финансирани по програманта , които трябва да се отделят от бюджета, за да се платят разходите по проекти, които ще се изпълнят и ще завършат, докато се очаква отпускането на средствата от ЕК са 250 милиона лева.
- Нарушенията допуснати по програма « Околна среда « са : смесване на критерии, неправомерно съкращаване на срокове по обществени поръчки, дискриминационни изисквания към кандидати за участие в български организации, както и неправомерно удължаване на срокове по вземане на решения по процедурите.
- Необходими стъпки според управляващия орган-Подобряване на системите за управление и контрол на управляващия орган да се направи проверка на обществените поръчки на проектите от 2010 година до 2013 година включително.
- **Последиците от спирането на програмата „Околна среда“ върху бранша тепърва ще се оценяват,като се има предвид факта ,че от началото на кризата до сега отрасъл строителство разчита основно на европейските средства.**

Обща строителна активност

- **Задълженията на общините по данни на Министерство на Финансите към 30.09.2013г.**
- Просрочените задължения по бюджетите на общините към 30 септември 2013 г. са в размер на 162,2 млн. лв. От които основната част от средствата са задължения към строителния бизнес. Отчита се намаление от 11,5 млн. лв. в сравнение с 31 декември 2012 година. Тези задължения са формирани по бюджетите на 144 общини или 54,5% от общия брои.
- 102 общини отчитат намаление на забавените плащания към края на септември 2013 г., спрямо същия период на 2012 г., като задълженията са намалели с 31 млн. лева.
- Увеличение на просрочените задължения към 30 септември са отчели 58 общини, на обща стойност от 20 млн. лв.. При други 104 общини няма промяна в задълженията към края на септември. В делегираните от държавата дейности забавените плащания са за 4,5 млн. лв. или 2,8% от общия размер на просрочията. Общини със сериозни закъснения по плащанията като процент от собствените приходи са: община Антон, община Копривщица, община Брегово, община Димово и община Борован. Посочените общини на практика са във абсолютен фалит, защото задълженията надхвърлят собствените им приходи .

Обща строителна активност

- В над 10 общини - Копривщица, Лозница, Хисаря, Симитли, Рудозем, Криводол, Кюстендил, Пирдоп, Бобов дол и Руен, ситуацията е също критична.
- Най-тежко е положението в Копривщица, където размера на дълга достига 621% спрямо приходите.
- По области най-драстично е намалял делът на просрочията на Столична община. Намалението на задълженията възлиза на 3,1 млн. лв. и общо задълженията остават малко над 10 млн. лв.
- Разплащане с бизнеса в срок се отчита в общините Търговище, Пазарджик, Добрич, Шумен, Варна и София-област.
- Просрочените задължения на област Бургас за деветмесечието са се вдигнали с 3,8 млн. лв. и вече достигат 8,7 млн. лв.
- Задълженията на областите Велико Търново и Видин също са се увеличили с около 1 млн. лв. В.Търново задълженията са за 2,3 млн. лв., а във Видинско те са достигнали 13,1 млн. лв.
- Областите с най-голям дълг към края на септември са Перник и Кърджали - 15 млн. лв. След тях е Смолянска област, с 14,9 млн. лв. Задължения към бизнеса.

Обща строителна активност
Нужна е сигурност и стабилност в бизнеса.

- **Нужна е сигурност и стабилност в бизнеса.** Тенденцията за задържане равнището на просрочените задължения се запазва , без очаквания за оптимистични данни. Строителният бизнес губи мощ с продължаващата тенеденция на ниски нива. Кредитирането остава сериозна бариера за строителните компании. Въведените условия за по-голямо участие на кредитоискателя в общата стойност на сделката са сериозна пречка за напредък. Ситуацията в момента не чертае загриженост от страна на финансовите институции. Продължават да нарастват задълженията на държавата в лицето на общините към бизнеса, забавените плащания водят до сериозни проблеми с ликвидността.
- **Нужна е коректна политика по отношение на плащанията от страна на държавата** Салдото по бюджетите на общините на касова основа към 30 септември 2013 г. е положително и достига 244 млн. лева.
  Общинският дълг и общинските гаранции към 30 септември 2013 г. са на стойност 919,1 млн. лв., в т.ч. 450,5 млн. лв. вътрешен дълг и 468,6 млн. лв. външен дълг. Задълженията на Столична община формират 48,8% от общия размер на общинския дълг и гаранции. Спрямо края на 2012 г. размерът на общинския дълг и общинските гаранции намалява с 58 млн. лева. Това се дължи на намаления размер на вътрешните заеми с 23 млн. лв. и на външните заеми с 34,9 млн. Лева.
- **Коректна политика по отношение на плащанията от страна на държавата**
- **Коректна политика от страна на строителните фирми по отношение на качество и срокове .**
- **Коректно изпълнетие.**

Обща строителна активност

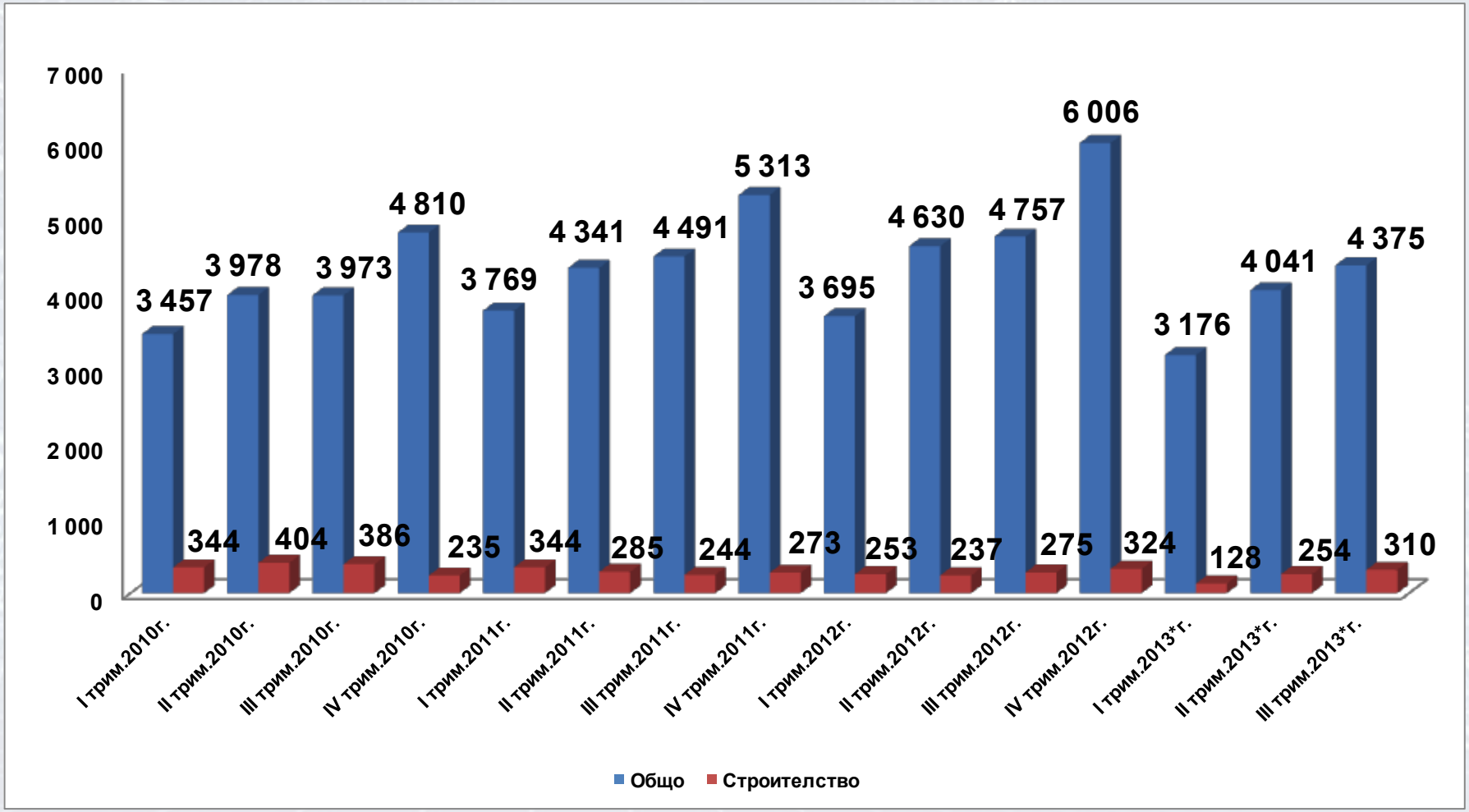
- **Разходите за придобиване на ДМА отрасъл строителство представляват 6 % от общо направените разходи по икономически дейности.Тенденцията на намаляване на разходите за придобиване на ДМА се запазва . Намалението е от 9.5% в сравнение със същият период на 2012 г. .**
- **Намалението в сравнение с предкризисният период е от 53.4%**
- **Причини за намаляване на ДМА : несигурност в бизнес средата , намаляване на планираните средства за активи от фирмите ,дължи се и на факта, че държавата,общините, имат натрупани задължения към строителните фирми.**

Икономически дейности	Изменение на запасите от незавършено производство – деветмесечието на 2013
	хил.лв.
F. Общо Строителство (41+42+43)	354105
41 - Строителство на сгради	211452
42 - Строителство на съоръжения	136035
43- Специализирани строителни дейности	6618

Разходи за придобиване на ДМА

I трим.2010г. – III трим.2013*г., млн.лв.

*По предварителни данни на НСИ

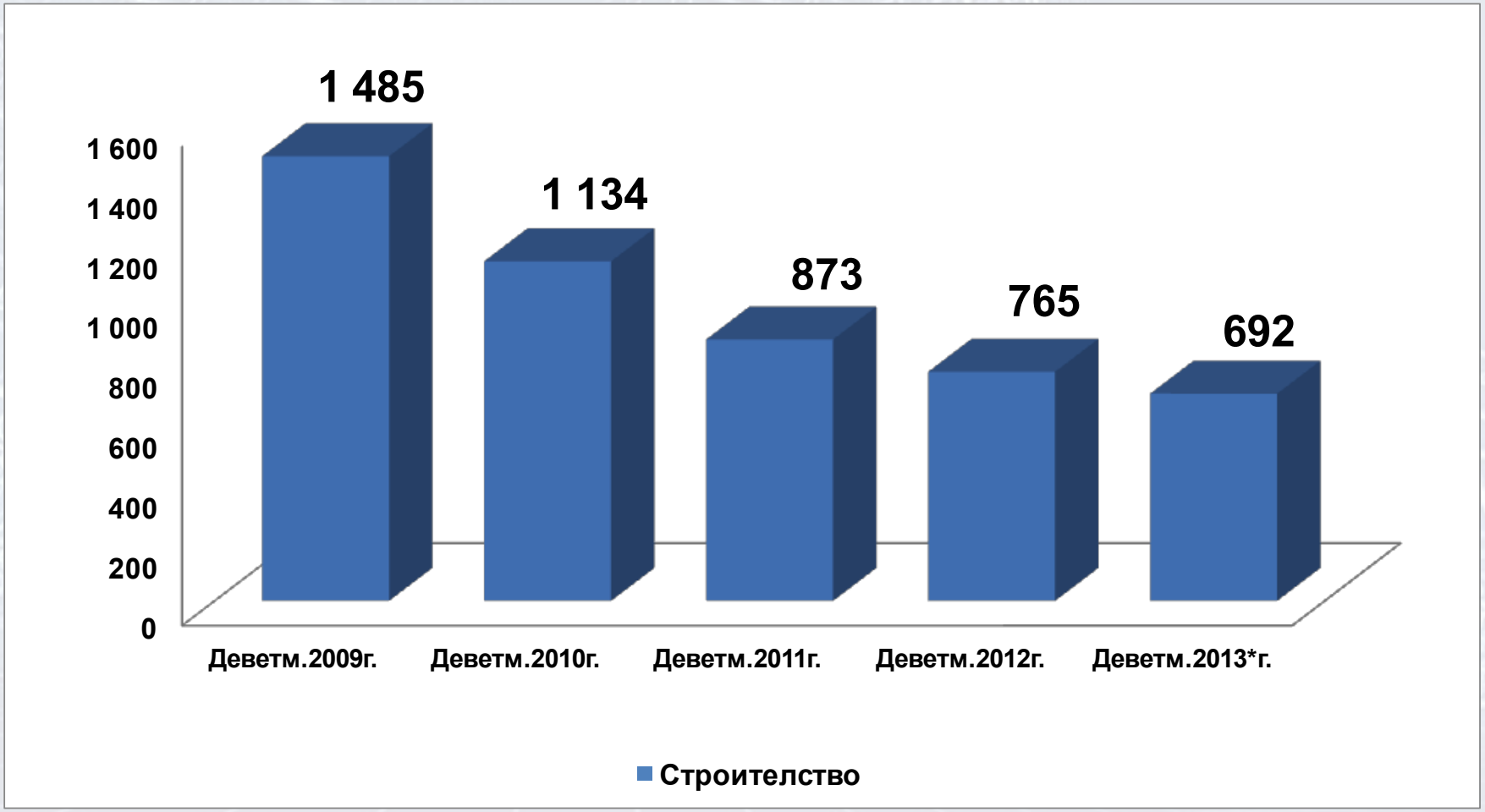

Разходи за придобиване на ДМА - Строителство

Деветмесечие 2009г. – Деветмесечие 2013*г., млн.лв.

*

По предварителни данни на НСИ

Обща строителна активност
Неблагоприятна характеристика

по данни на БНБ

Основните притеснения за бизнеса от кризата са свързани най-вече със замразяване на чуждестранните инвестиции. Строителството е капиталоемък отрасъл и инвестициите са значими за него.

През деветмесечието на 2013 г. чуждите инвестиции по данни на БНБ към 15.11.2013 г. общо за страна по предварителни данни и оценки на БНБ са 854,4 млн. евро или 2.9% от брутния вътрешен продукт. Според динамиката на капиталовите вложения в България данните показват ,че в сравнение с ревизираната стойност на миналогодишните инвестиции имаме спад от 48.7%. Вложенията в основен капитал са 618,3 млн. евро, или 72.4% от инвестициите общо .

Реинвестираната печалба е в рамките на 12.5% или 106.6 мил.евро

Запазва се тенденцията при инвестициите от дялов капитал и при вложенията в основен капитал – намаление на ръста на реинвестираната печалба .

Отрасъл строителство чуждестранните инвестиции данните на БНБ са към 15.11.2013 г.

за деветмесечието на 2013 г. са 53 мил.евро бележат драстичен спад от 76.4 % в сравнение с същият период на 2012 година . Спад от 81.7 % в сравнение с последното тримесечие на 2013 година.

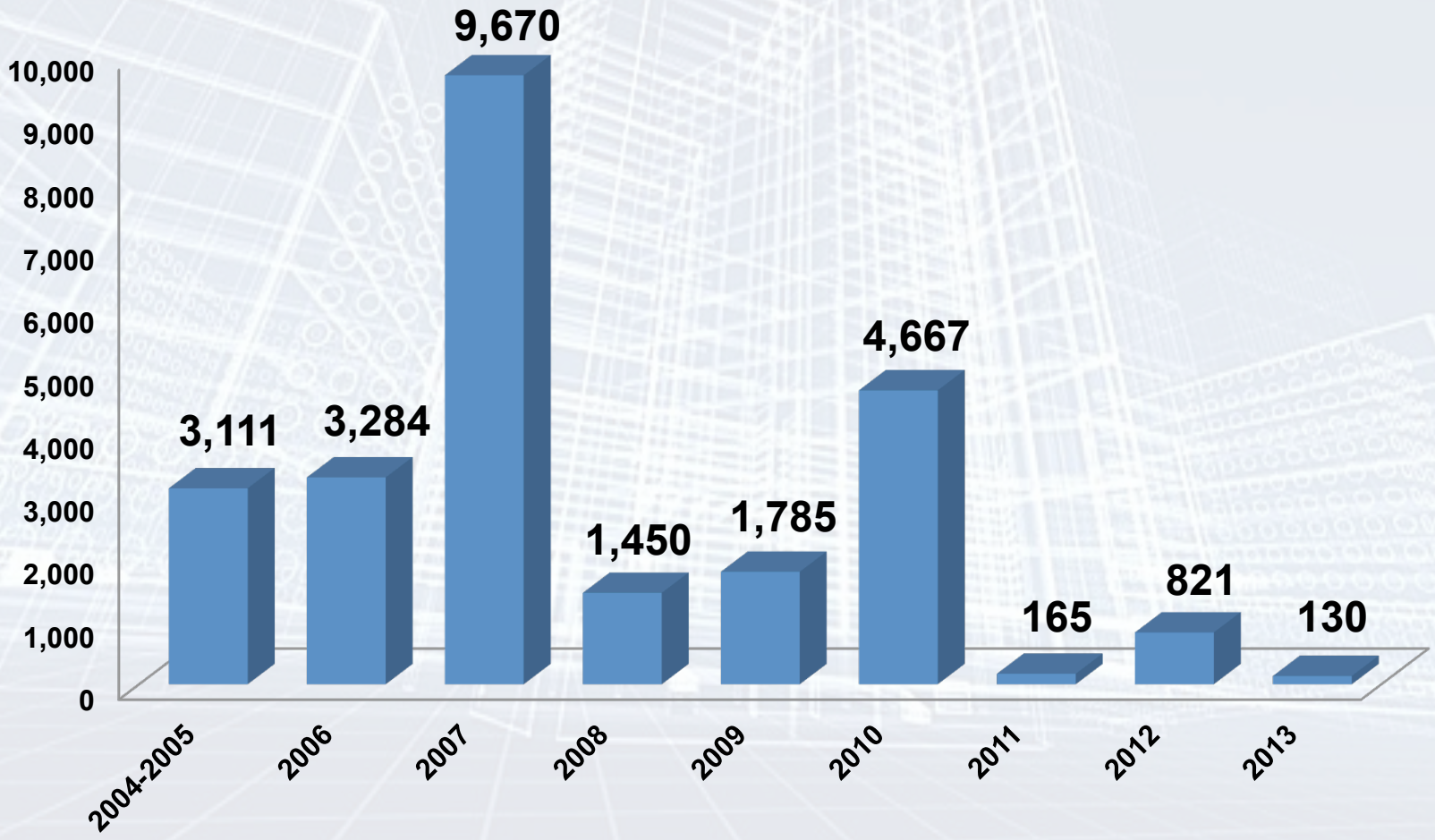
- **90% от компаниите не могат да се похвалят със заделени средства за разрастване и инвестиции. От началото на годината се забелязва задържане на инвестиционните проекти и отдръпване на строителните предприемачи,губи се конкурентната борба за привличане на инвестиции, независимо от промените в закона за насърчаване на инвестиции.**

Преките чуждестранни инвестиции остават основния фактор за дългосрочен икономически растеж в България заедно с еврофондовете.

СЕРТИФИКАТ № По данни на БАИ	КЛАС ИНВЕСТИЦИЯ	ИНВЕСТИТОР	**Сертифицирани** инвестиционни проекти към ноември 2013 година	ИНВЕСТИ-ЦИЯ ЗА 3-ГОДИШЕН ПЕРИОД /МЛН. ЛЕВА/	НОВИ РАБОТНИ МЕСТА
А-52/12.02.2013	А-клас	ВИТТЕ Аутомотив България ЕООД, гр. Русе (част от компанията ВИТТЕ Аутомотив – Германия)	Завод за производство на електронни и механични части за автомобилната индустрия, гр. Русе	7.5	200
Б-02/13.02.2013	Б-клас	Център за нанотехнологии ООД, гр. София	Изследователски услуги чрез нанотехнологични иновативни решения, гр. Ямбол	2.0	58
А-53/26.04.2013	А-клас	Бер-Хелла Термоконтрол ЕООД, гр. София (дъщерна на Бер-Хелла Термоконтрол ГмбХ – Германия)	Производство на електронни и електрически части и устройства за автомобили	42.5	350
Б-03/27.05.2013	Б-клас	Оптикс АД, гр. София	Оптично производство Божурище, Икономическа зона София - Божурище	2.7	14
Б-04/27.05.2013	Б-клас	Иновас ООД, гр. София	Разширяване производството на Иновас ООД, Икономическа зона София - Божурище	1.7	10
Б-05/27.05.2013	Б-клас	Неона ООД, гр. София	Завод за лазерни машини „Неона“, Икономическа зона София - Божурище	0.685	12
Б-06/27.05.2013	Б-клас	АРК Метрология ООД, гр. София	Метрологичен център, Икономическа зона София - Божурище	1.0	-
Б-07/27.05.2013	Б-клас	Амет ООД, гр. София	Медицинска електроника АМЕТ, Икономическа зона София - Божурище	0.645	10
Б-08/27.05.2013	Б-клас	Волаком АД, гр. София	Въвеждане в производство на летищни системи за безопасност, Икономическа зона София - Божурище	1.9	10
Б-09/27.05.2013	Б-клас	Ацом ООД, гр. София	Производствено-складова база Божурище, Икономическа зона София - Божурище	10	-
Б-10/27.05.2013	Б-клас	Уеб Системс Дизайн ЕООД, гр. София	Специализиран електронен магазин на кирилица	1.1	15
А-54/24.07.2013	А-клас	Уолтопия ООД, Крушуна, обл. Ловеч	Научно-изследователски и развоен център към Колайдър активити център - София	7.2	37
А-55/30.07.2013	А-клас	СОЛ България ЕАД, София (част от групата СОЛ – Италия)	Завод за производство на промишлени газове, гр. Девня	25.5	10
А-56/30.10.2013	А-клас	Експириън България ЕАД, София (дъщерна на Experian Scorex BV-Холандия)	Оптимизиране и развитие на бизнес процеси и високотехнологични решения, София	0.8	150
А-57/13.11.2013	А-клас	Алфред С.Тьопфер Интернешънъл България Лоджистикс ЕООД, София (част от Алфред С.Тьопфер Интернешънъл Груп)	Пристанище Тьопфер Силистра	10,6	13

Сертифицирани проекти по Закона за насърчаване на инвестициите, 2004г. – 2013г., млн.лв.

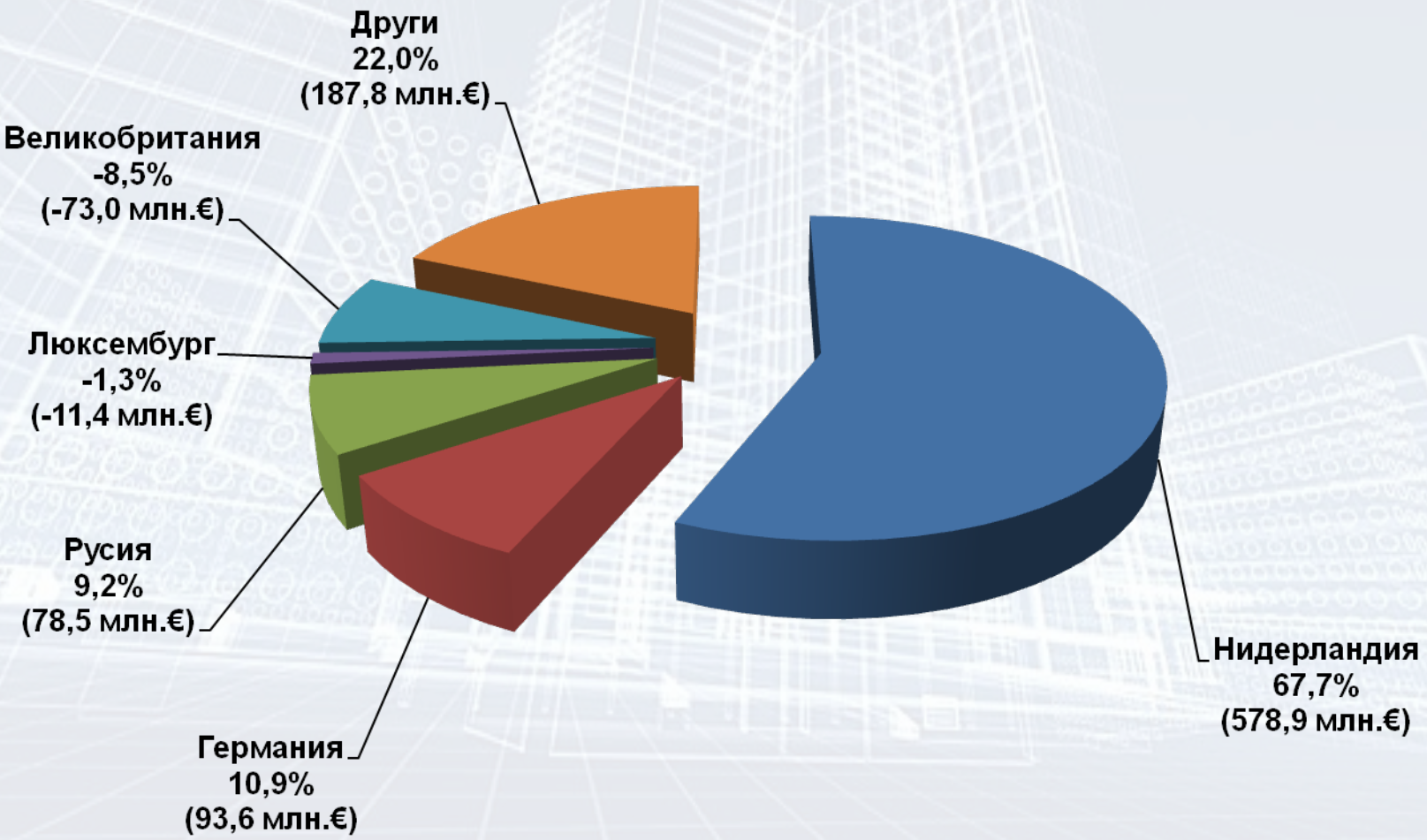
По данни на Българска агенция за инвестиции

Географска структура на преките инвестиции в страната, млн.€

(януари - септември 2013г.)

По предварителни данни на БНБ

Поток на преки чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл, млн.€

Деветмесечие 2012г. – Деветмесечие 2013г.

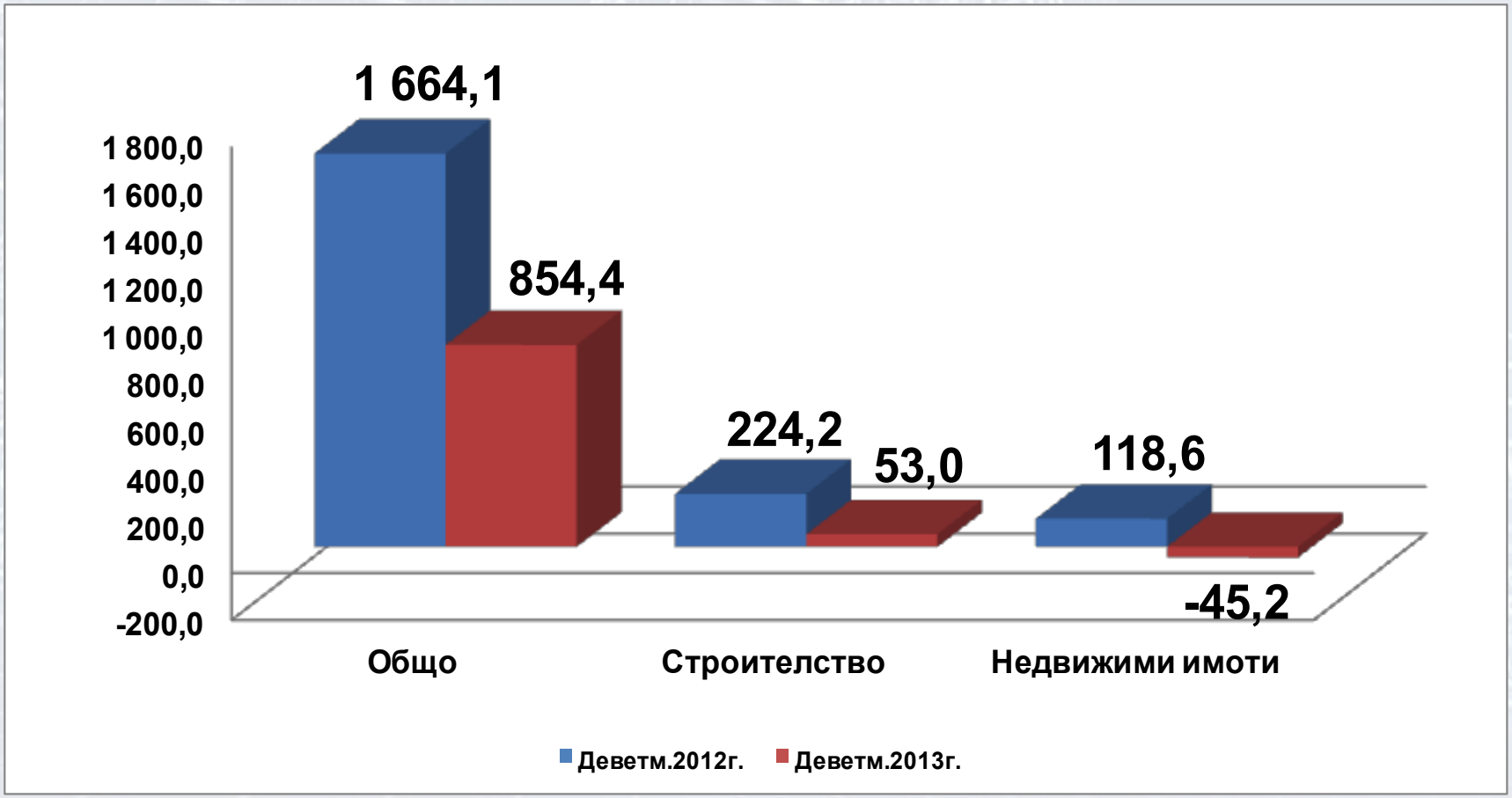
По предварителни данни на БНБ

	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013г.	Деветм. 2013г./ Деветм. 2012г., %
ОБЩО, млн.€	1 664,1	854,4	- 48,7 %
Строителство, млн.€	224,2	53,0	- 76,4 %
Операции с недвижими имоти, млн.€	118,6	- 45,2	- 138,1 %

Поток на преки чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл, млн.€

Деветмесечие 2012г. – Деветмесечие 2013г.

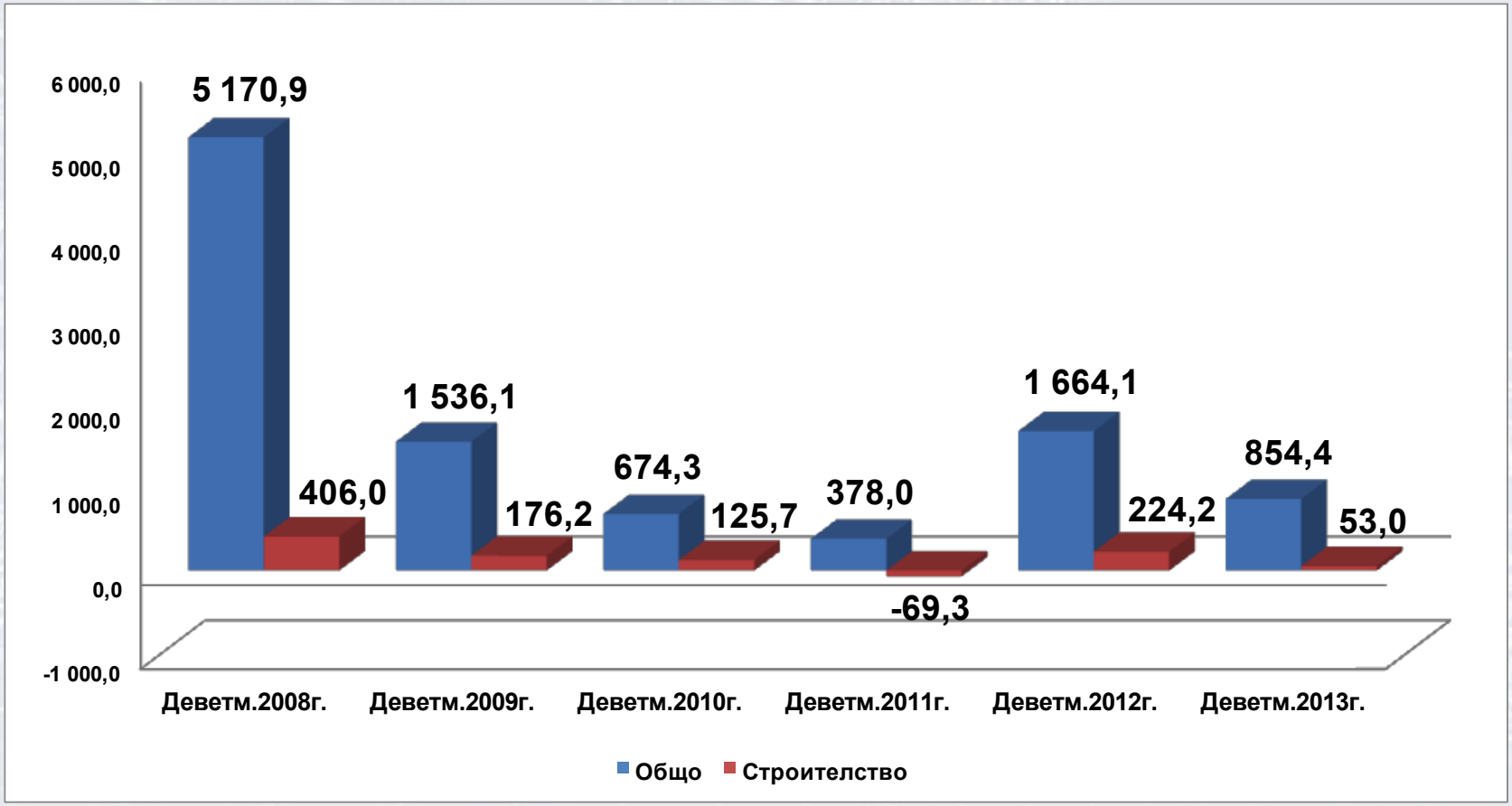
По предварителни данни на БНБ

Поток на преки чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл, млн.€

Деветмесечие 2008г. – Деветмесечие 2013г.

По предварителни данни на БНБ

Обща строителна активност

- **Издадени разрешителни за строеж** за третото тримесечие са 1 173 жилищни сгради с 3 760 жилища в тях и с 489 204 кв. м. разгъната застроена площ (РЗП), на 56 административни сгради/ офиси с 55 508 кв. м РЗП и на 1 267 други сгради с 555 121 кв. м РЗП.
- През третото тримесечие на 2013 г. издадените разрешителни за строеж на жилищни сгради нарастват с 1.9%, жилищата в тях - с 26.0%, а застроената им площ - с 23.8 % спрямо второто тримесечие на 2013 година .
- Увеличават се и разрешителните за строеж на административните сгради със 75.0%, както и тяхната РЗП - със 133.9%.
- Същевременно броят на разрешителните за строеж на други сгради бележи намаление от 8.8%, а разгънатата им застроена площ бележи намаление със 7.8%.
- Издадените разрешителни за деветмесечието на 2013 година 3088 жилищни сгради с 8622 жилища в тях и разгърната площ 1160116 кв.м. В сравнение с деветте месеца на 2012 година имаме на маление от 4.9% на жилищните сгради , нарастване от 15.7% на жилищата в тях и нарастване на РЗП С 11.1%.
- Издадени разрешителни детмесечието на 2013 г. за административни сгради е 120 бр. Намаляване от 1.6% в сравнение с същият период на 2012 година, при нарастване на РЗП от 50.5%.
- Други сгради за деветте месеца на 2013 година издадените разрешителни са 3559 бр. с РЗП 1615069 кв.м. Запазване на нивата на броя на издадените разрешителни в сравнение със същият период на 2012 г. И напрастване с 3.2% на РЗП.

Обща строителна активност

- **Издадени строителни разрешителни за строеж** на сгради общо през деветте месеца на 2013 г.по данни на НСИ са 6767 бр. с разгърната площ от 2871451 кв.м.

В сравнение със същият период на предходната година се наблюдава намаление на бр. с 160 издадени разрешителни или спад от 2.3 % и незначителен ръст на застроената площ от 7.4 %.

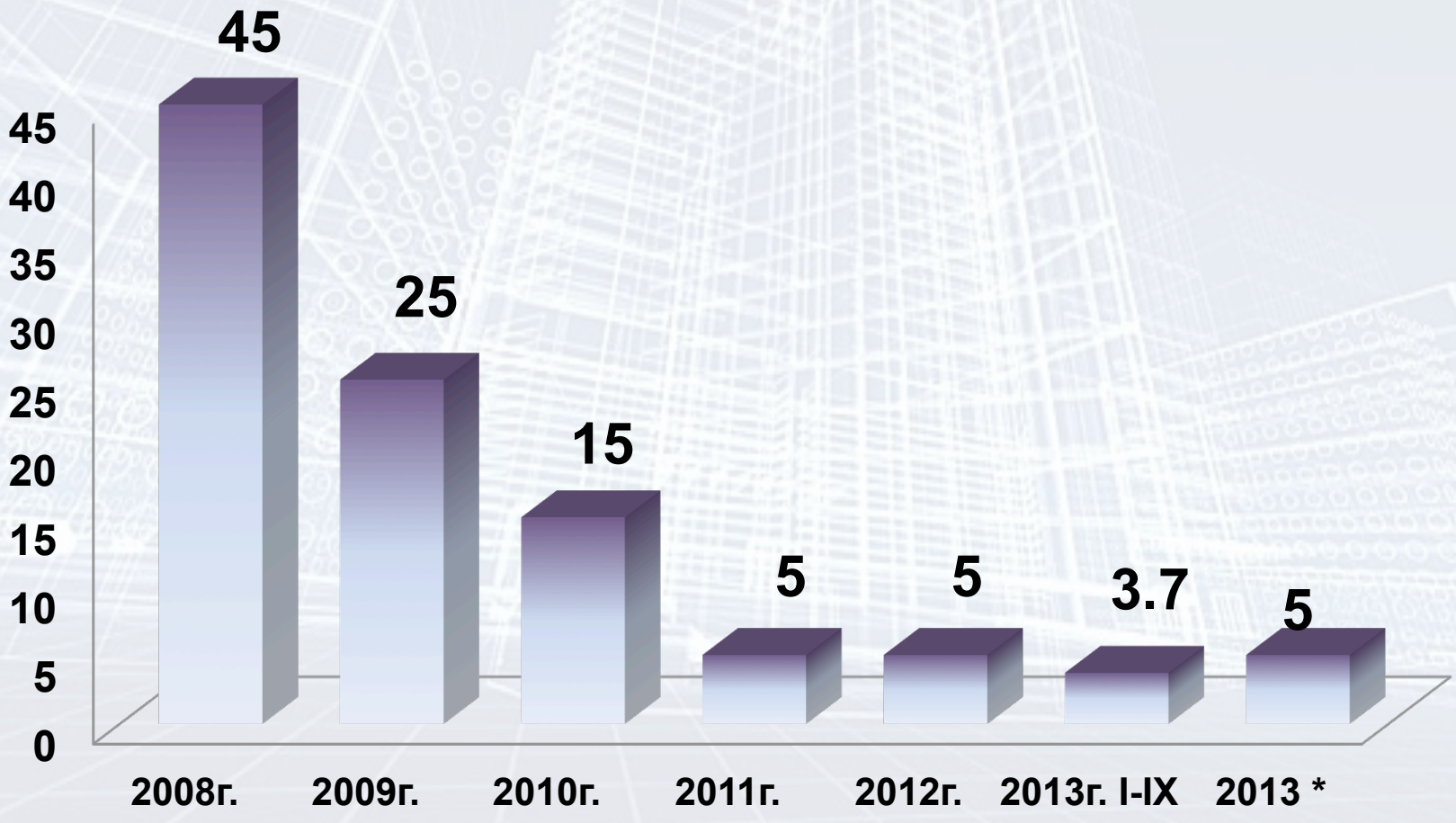
- Издадените разрешителни за строеж на жилищни сгради са 3088 с 8622 жилища в тях и с 1160116 кв. м .разгъната застроена площ (РЗП).
- Административни сгради/офиси /120 със 96266 кв. м РЗП
- Други сгради 3559 с 1615069 кв. м РЗП.

Тенденция :

- Спрямо деветте месеца на 2012 година издадените разрешителни за строеж на жилищните сгради намаляват с 4.9%.
- Жилищата в тях - нарастване от 15.7 %, застроената им площ - нарастване с 11.1%
- Административните сгради спад с 1.6%, а разгънатата им застроена лощ -ръст от 50.5%.
- Другите сгради зазване на нивата на броя , а тяхната *РЗП* – нарастване с 3.2%. Най-голям брой разрешителни за строеж за деветте месеца на 2013 година на нови жилищни сгради са издадени в следните области: Пловдив - 393,, Бургас - 341, София (столица) – 278 ,Варна - 267, и София - 231. Най-много жилища предстои да бъдат започнати в областите: София (столица) -, Пловдив - 651, Бургас - 635, Варна - 373, и Благоевград - 224.

Платени такси за издаване на строителни разрешителни в гр.София, 2008г. – 2013г., млн.лв.

По данни на Дирекция “Архитектура и градоустройство”

Платени такси за издаване на строителни разрешителни в гр.София, 2008г. – 2013г., млн.лв.

По данни на Дирекция "Архитектура и градоустройство

Показателен факт е намаляването на платените такси за издаване на строителни разрешителни в София по данни на Дирекция „Архитектура и градоустройство .

Прогнозите са събраните такси за цялата 2013 година са достигнат нивата 2012 г. и 2011 г.

Издадени разрешителни за строеж на нови сгради за Деветмесечие 2012г. – Деветмесечие 2013г. за страната, бр.

По данни на НСИ

Видове сгради	Деветм.2012г.		Деветм.2013г.		Ръст	Деветм.2013г./ Деветм.2012г.	
	Бр.	РЗП, м²	Бр.	РЗП, м²	Бр.	%	%
Общо сгради	6 927	2 673 584	6 767	2 871 451	- 160	- 2,3%	7,4%
Жилищни сгради	3 246		3 088		- 158	- 4,9%	
Жилища	7 454	1 043 993	8 622	1 160 116	1 168	15,7%	11,1%
Административни сгради	122	63 975	120	96 266	- 2	- 1,6%	50,5%
Други сгради	3 559	1 565 616	3 559	1 615 069	0	0,0%	3,2%

ИЗДАДЕНИ РАЗРЕШИТЕЛНИ ЗА СТРОЕЖ НА НОВИ СГРАДИ ЗА Деветм.2012 – Деветм.2013г. ПО ОБЛАСТИ

(броя)

Области	Жилищни сгради			Жилища			Административни сгради			Други сгради		
	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика
Общо за страната	3 246	3 088	-158	7 454	8 622	1 168	122	120	-2	3 559	3 559	0
Благоевград	190	174	-16	422	580	158	4	9	5	168	165	-3
Бургас	459	341	-118	2 097	1 362	-735		7	7	186	166	-20
Варна	297	267	-30	1 100	1 022	-78	8	3	-5	236	210	-26
Велико Търново	81	100	19	135	289	154	4	17	13	149	180	31
Видин	25	11	-14	92	11	-81			0	22	20	-2
Враца	36	32	-4	51	54	3			0	72	83	11
Габрово	42	45	3	59	54	-5			0	50	55	5
Добрич	66	119	53	121	204	83	11		-11	141	141	0
Кърджали	60	60	0	158	272	114		7	7	32	49	17
Кюстендил	28	36	8	45	60	15			0	47	64	17
Ловеч	68	95	27	65	95	30			0	86	67	-19
Монтана	19	18	-1	50	19	-31			0	33	51	18
Пазарджик	135	154	19	185	344	159	4		-4	199	177	-22
Перник	99	131	32	100	181	81			0	106	130	24
Плевен	67	49	-18	88	84	-4	4	3	-1	83	117	34
Пловдив	412	373	-39	772	1 151	379	16	6	-10	422	435	13
Разград	36	29	-7	40	33	-7			0	87	73	-14
Русе	56	44	-12	70	65	-5	4	3	-1	88	126	38
Силистра	33	43	10	34	43	9			0	103	67	-36
Сливен	64	75	11	99	105	6			0	101	140	39
Смолян	31	38	7	37	51	14			0	70	92	22
София	259	231	-28	262	302	40	3	6	3	247	219	-28
София (столица)	266	278	12	656	1 603	947	4	14	10	125	91	-34
Стара Загора	177	160	-17	342	320	-22			0	275	224	-51
Търговище	31	34	3	115	56	-59			0	48	52	4
Хасково	112	86	-26	135	149	14			0	135	112	-23
Шумен	63	38	-25	66	62	-4		3	3	146	132	-14
Ямбол	34	24	-10	58	48	-10	3		-3	102	121	19

Издадени разрешителни за строеж на нови сгради за Деветмесечие 2008г. – Деветмесечие 2013г. за страната, бр.

По данни на НСИ

Видове сгради	Деветм. 2008г.	Деветм. 2009г.	Деветм. 2010г.	Деветм. 2011г.	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013г.	Деветм. 2013/ Деветм. 2008г.	Деветм. 2013/ Деветм. 2009г.	Деветм. 2013/ Деветм. 2010г.	Деветм. 2013/ Деветм. 2011г.	Деветм. 2013г./ Деветм. 2012г.
	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	%	%	%	%	%
Общо сгради	12 167	8 754	7 154	7 532	6 927	6 767	- 44,4%	- 22,7%	- 5,4%	- 10,2%	- 2,3%
Жилищни сгради	7 705	5 085	3 739	3 605	3 246	3 088	- 59,9%	- 39,3%	- 17,4%	- 14,3%	- 4,9%
Жилища	36 526	16 245	10 127	8 028	7 454	8 622	- 76,4%	- 46,9%	- 14,9%	7,4%	15,7%
Административни сгради	312	242	163	165	122	120	- 61,5%	- 50,4%	- 26,4%	- 27,3%	- 1,6%
Други сгради	4 150	3 427	3 252	3 762	3 559	3 559	- 14,2%	3,9%	9,4%	- 5,4%	0,0%

Издадени разрешителни за строеж на нови сгради за Деветмесечие 2007г. – Деветмесечие 2013г. за страната, бр.

По данни на НСИ

ЗАПОЧНАТО СТРОИТЕЛСТВО НА НОВИ СГРАДИ ЗА Деветм.2012 – Деветм.2013 ГОДИНА ПО ОБЛАСТИ

(броя)

Области	Жилищни сгради			Жилища			Административни сгради			Други сгради		
	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика	Деветм. 2012	Деветм. 2013	разлика
Общо за страната	1 725	1 751	26	4 642	5 138	496	63	88	25	1 561	1 403	-158
Благоевград	95	90	-5	226	340	114		6	6	69	95	26
Бургас	235	218	-17	1 412	1 047	-365		8	8	98	105	7
Варна	218	204	-14	869	1 261	392	3	3	0	126	91	-35
Велико Търново	43	70	27	100	194	94	4	11	7	92	71	-21
Видин		6	6		6	6						0
Враца	10	16	6	11	12	1				24	17	-7
Габрово	18	13	-5	27	13	-14				18	7	-11
Добрич	55	74	19	110	150	40	7		-7	89	50	-39
Кърджали	20	47	27	58	142	84		7	7	9	15	6
Кюстендил	4	12	8	5	11	6						0
Ловеч	32	41	9	55	39	-16				50	56	6
Монтана	5	12	7	7	12	5				15	24	9
Пазарджик	70	73	3	118	220	102				87	81	-6
Перник	16	41	25	16	59	43				16	18	2
Плевен	26	19	-7	37	17	-20				39	61	22
Пловдив	163	199	36	280	456	176		3	3	162	102	-60
Разград	26	25	-1	28	27	-1				47	55	8
Русе	26	21	-5	58	31	-27	3		-3	39	46	7
Силистра	14	30	16	18	31	13				59	44	-15
Сливен	32	45	13	53	48	-5				43	50	7
Смолян	11	19	8	12	21	9				23	40	17
София	168	148	-20	169	159	-10		8	8	110	51	-59
София (столица)	172	111	-61	492	408	-84		6	6	47	42	-5
Стара Загора	104	108	4	219	261	42	6		-6	106	97	-9
Търговище	12	14	2	66	33	-33				17	25	8
Хасково	76	55	-21	92	99	7				80	48	-32
Шумен	38	21	-17	47	21	-26		3	3	38	39	1
Ямбол	20	10	-10	40	11	-29				48	60	12

Започнато строителство на нови сгради

за Деветмесечие 2010г. – Деветмесечие 2013г.

за страната, бр.

По данни на НСИ

Видове сгради	Деветм. 2010г.	Деветм. 2011г.	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013г.	Деветм.2013г./ Деветм.2010г.	Деветм.2013г./ Деветм.2011г.	Деветм.2013г./ Деветм.2012г.
	Бр.	Бр.	Бр.	Бр.	%	%	%
Общо сгради	3 491	3 657	3 349	3 242	- 7,1%	- 11,3%	- 3,2%
Жилищни сгради	2 004	1 912	1 725	1 751	- 12,6%	- 8,4%	1,5%
Жилища	5 723	5 356	4 642	5 138	- 10,2%	- 4,1%	10,7%
Административни сгради	96	93	63	88	- 8,3%	- 5,4%	39,7%
Други сгради	1 391	1 652	1 561	1 403	0,9%	- 15,1%	- 10,1%

ИЗДАДЕНИ РАЗРЕШИТЕЛНИ И ЗАПОЧНАТО СТРОИТЕЛСТВО за Деветмесечието на 2013г. ПО ОБЛАСТИ

Области	Общо сгради		Жилищни сгради		Жилища		Административни сгради		Други сгради	
	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство	Издадени разрешителни	Започнато строителство
Общо за страната	6 767	3 242	3 088	1 751	8 622	5 138	120	88	3 559	1 403
Благоевград	348	191	174	90	580	340	9	6	165	95
Бургас	514	331	341	218	1 362	1 047	7	8	166	105
Варна	480	298	267	204	1 022	1 261	3	3	210	91
Велико Търново	297	152	100	70	289	194	17	11	180	71
Видин	31	6	11	6	11	6			20	
Враца	115	33	32	16	54	12			83	17
Габрово	100	20	45	13	54	13			55	7
Добрич	260	124	119	74	204	150			141	50
Кърджали	116	69	60	47	272	142	7	7	49	15
Кюстендил	100	12	36	12	60	11			64	
Ловеч	162	97	95	41	95	39			67	56
Монтана	69	36	18	12	19	12			51	24
Пазарджик	331	154	154	73	344	220			177	81
Перник	261	59	131	41	181	59			130	18
Плевен	169	80	49	19	84	17	3		117	61
Пловдив	814	304	373	199	1 151	456	6	3	435	102
Разград	102	80	29	25	33	27			73	55
Русе	173	67	44	21	65	31	3		126	46
Силистра	110	74	43	30	43	31			67	44
Сливен	215	95	75	45	105	48			140	50
Смолян	130	59	38	19	51	21			92	40
София	456	207	231	148	302	159	6	8	219	51
София (столица)	383	159	278	111	1 603	408	14	6	91	42
Стара Загора	384	205	160	108	320	261			224	97
Търговище	86	39	34	14	56	33			52	25
Хасково	198	103	86	55	149	99			112	48
Шумен	173	63	38	21	62	21	3	3	132	39
Ямбол	145	70	24	10	48	11			121	60

Обща строителна активност

- **Започнатото строителство на нови сгради общо за всички сегменти за деветте месеца на 2013 година по данни на НСИ са 3242 нови сгради с РЗП 1516090 кв.м. наблюдава се намаление от 3.2 % в сравнение със същият перод на 2012 година на общия брой и нарастване на РЗП от 6.5%.**
- **Жилищни сгради 1751 с 5138 жилища в тях и със 711707 кв. м. обща застроена площ.**
- **Административни сгради/офиси / 88 с 49652 кв. м .РЗП .**
- **Други сгради 1403 със 754731 кв. м. РЗП.**
- **Спрямо същият период на 2012 г. Започнатите нови сгради са по-малко с 3.2 %**
- **Жилищни сгради нарастват с 1.5%, жилищата в тях - нарастване с 10.7 %, а общата им застроена площ нараства с 17.8% .**

Регистрирано е увеличение на започнатите административни сгради с 39.7 % и на общата им застроена площ ръст от 69.4 % - Тенденция на нарастване за първи път от последните две години на застроената площ и на брой запознати жилищни сгради.

Другите сгради бележат намаление с 10.1% и тяхната РЗП намаление - с 4.3 %.

- **Строителството на най-голям брой нови сгради е започнало в областите: Бургас – 331 жилищни 218 , административни сгради – 8 и 105 други сгради; Варна общо 298 в т.ч. - жилищни 204 , административни 3 и 91 други сгради; Пловдив 304 общо от които - 199 жилищни и 102 други сгради; административни сгради 3 .**

Въведени в експлоатация новопостроени сгради и жилища

Деветмесечие 2012г. – Деветмесечие 2013*г., бр.

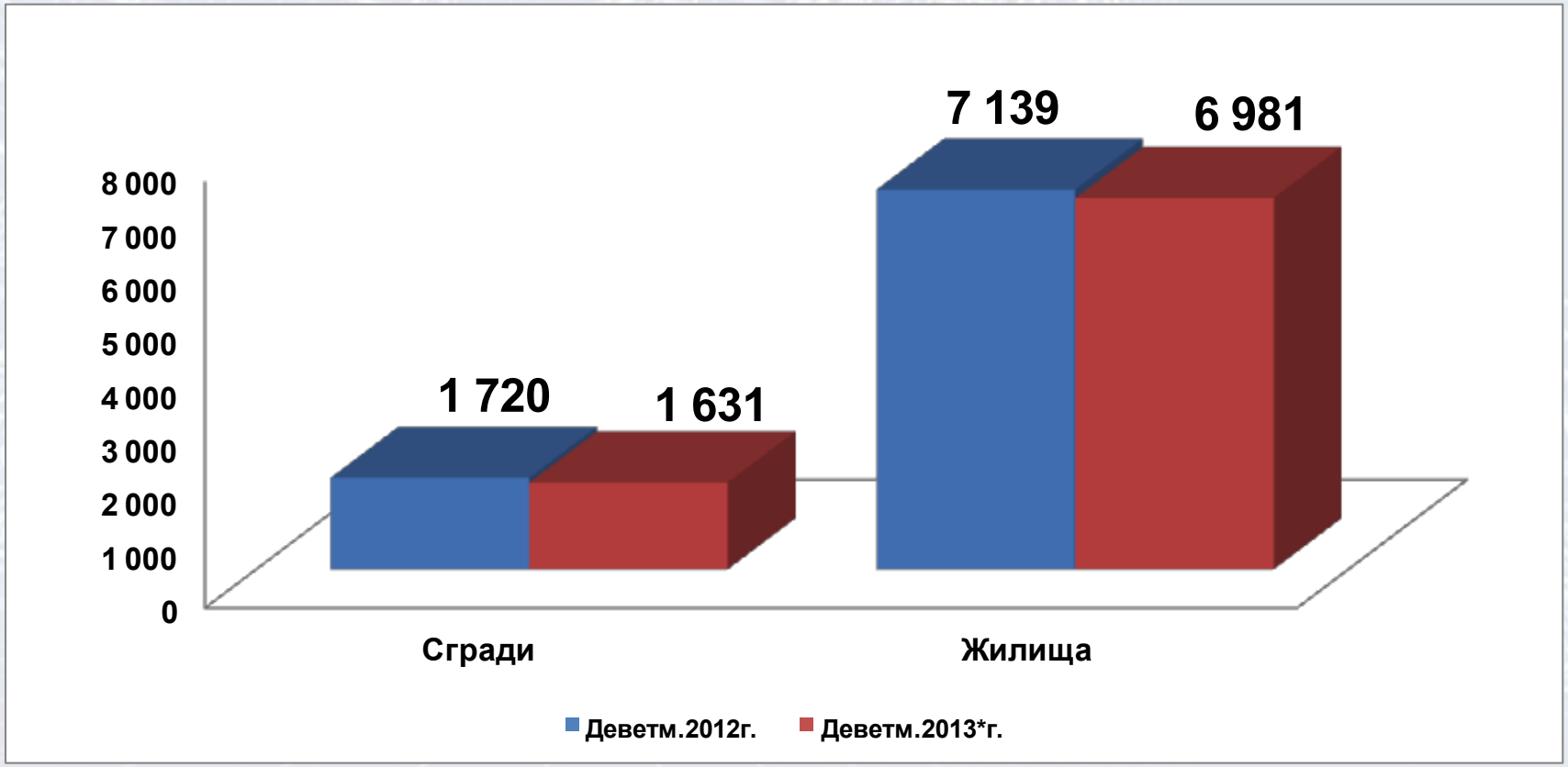
*По предварителни данни на НСИ

	Деветм.2012г.		Деветм.2013*г.		Ръст, %	
	Сгради, бр.	Жилища, бр.	Сгради, бр.	Жилища, бр.	Сгради, %	Жилища, %
Общо	1 720	7 139	1 631	6 981	- 5,2 %	- 2,2 %

Въведени в експлоатация новопостроени сгради и жилища

Деветмесечие 2012г. – Деветмесечие 2013*г., бр.

*По предварителни данни на НСИ

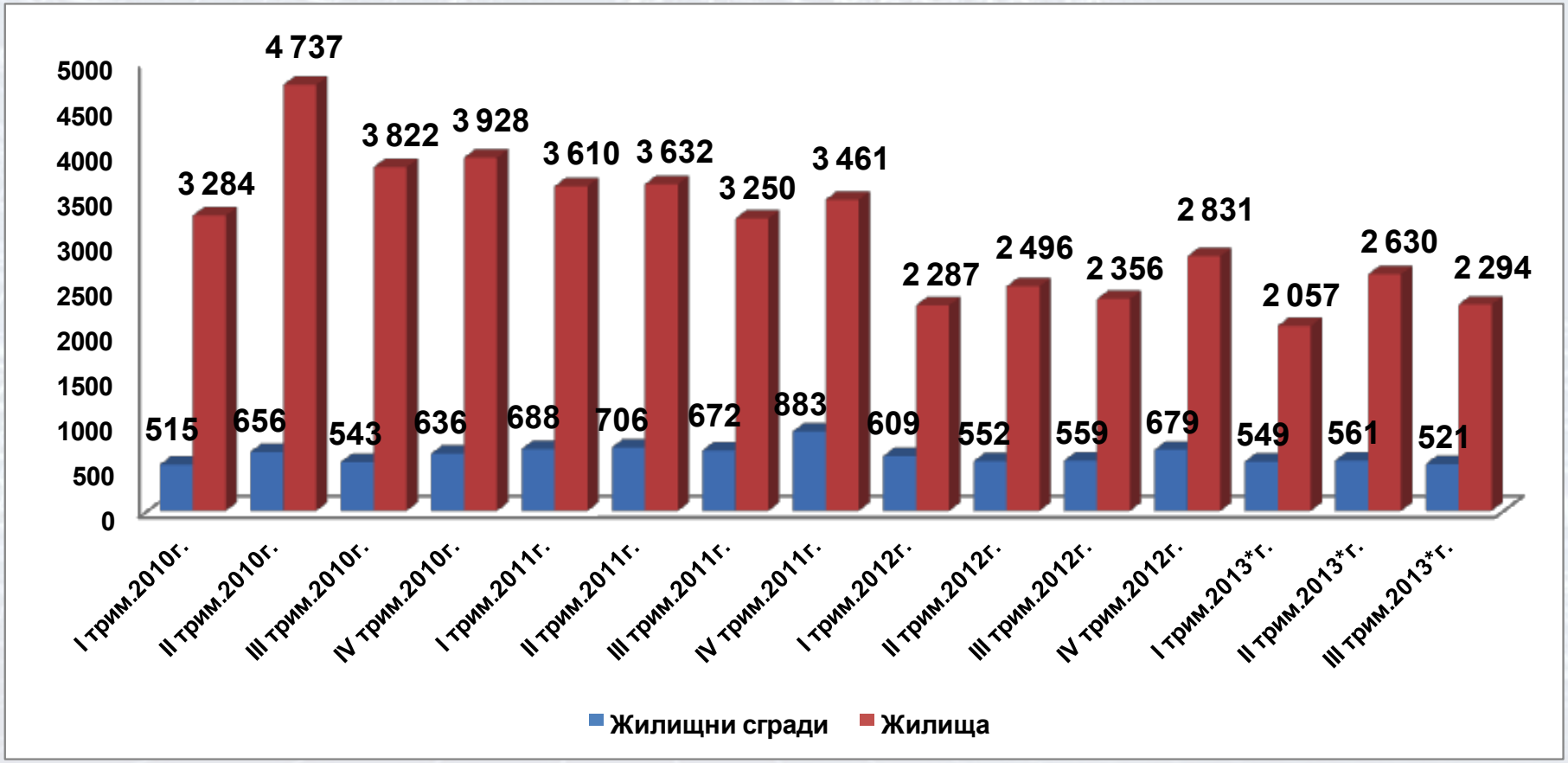
ВЪВЕДЕНИ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НОВОПОСТРОЕНИ ЖИЛИЩА И СГРАДИ ПРЕЗ Деветмесечие 2012 – Деветмесечие 2013*г. /*предварителни данни/, бр.

	Сгради			Жилища			Полезна площ - общо			Жилищна площ		
	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013*г.	Разлика	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013*г.	Разлика	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013*г.	Разлика	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013*г.	Разлика
ОБЩО	1 720	1 631	-89	7 139	6 981	-158	602 328	587 993	-14 335	381 298	372 862	-8 436
Благоевград	5	4	-1	9	5	-4	731	400	-331	555	256	-299
Бургас	286	233	-53	2 044	2 034	-10	160 207	147 635	-12 572	97 445	98 520	1 075
Варна	312	317	5	1 469	1 779	310	121 325	139 908	18 583	76 031	85 647	9 616
Велико Търново	81	74	-7	298	272	-26	22 024	20 944	-1 080	14 335	11 763	-2 572
Видин	3	10	7	4	50	46	248	4 244	3 996	152	2 224	2 072
Враца	23	20	-3	85	71	-14	6 845	5 343	-1 502	4 501	3 181	-1 320
Габрово	47	48	1	123	111	-12	14 522	13 023	-1 499	7 811	6 501	-1 310
Добрич	66	95	29	187	308	121	18 525	28 946	10 421	10 414	16 542	6 128
Кърджали	25	31	6	199	202	3	17 847	17 469	-378	11 672	10 717	-955
Кюстендил	8	14	6	33	42	9	2 398	4 175	1 777	1 644	2 256	612
Ловеч	54	45	-9	81	46	-35	8 793	5 709	-3 084	5 030	3 491	-1 539
Монтана	9	6	-3	10	12	2	823	860	37	473	584	111
Пазарджик	49	36	-13	143	142	-1	17 505	15 650	-1 855	9 354	9 801	447
Перник	51	47	-4	68	64	-4	5 517	8 446	2 929	3 489	5 422	1 933
Плевен	36	39	3	114	210	96	9 417	18 856	9 439	5 588	13 941	8 353
Пловдив	144	138	-6	579	433	-146	49 263	39 670	-9 593	30 985	27 259	-3 726
Разград	10	17	7	12	17	5	1 385	2 183	798	824	1 205	381
Русе	37	41	4	112	132	20	11 993	11 244	-749	7 280	7 525	245
Силистра	15	13	-2	17	15	-2	1 732	2 421	689	905	997	92
Сливен	34	29	-5	121	83	-38	10 347	6 978	-3 369	6 856	4 269	-2 587
Смолян	19	24	5	91	49	-42	6 679	4 248	-2 431	4 564	2 799	-1 765
София	120	130	10	137	147	10	18 432	20 333	1 901	12 236	12 347	111
София (столица)	110	59	-51	538	259	-279	42 715	26 773	-15 942	31 051	17 091	-13 960
Стара Загора	69	37	-32	263	67	-196	21 419	5 491	-15 928	16 595	3 905	-12 690
Търговище	11	4	-7	65	5	-60	4 926	632	-4 294	3 029	341	-2 688
Хасково	48	71	23	160	220	60	13 351	21 425	8 074	9 030	14 370	5 340
Шумен	25	21	-4	89	55	-34	5 727	5 059	-668	3 783	3 011	-772
Ямбол	23	28	5	88	151	63	7 632	9 928	2 296	5 666	6 897	1 231

Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища

I трим.2010г. – III трим.2013*г., бр.

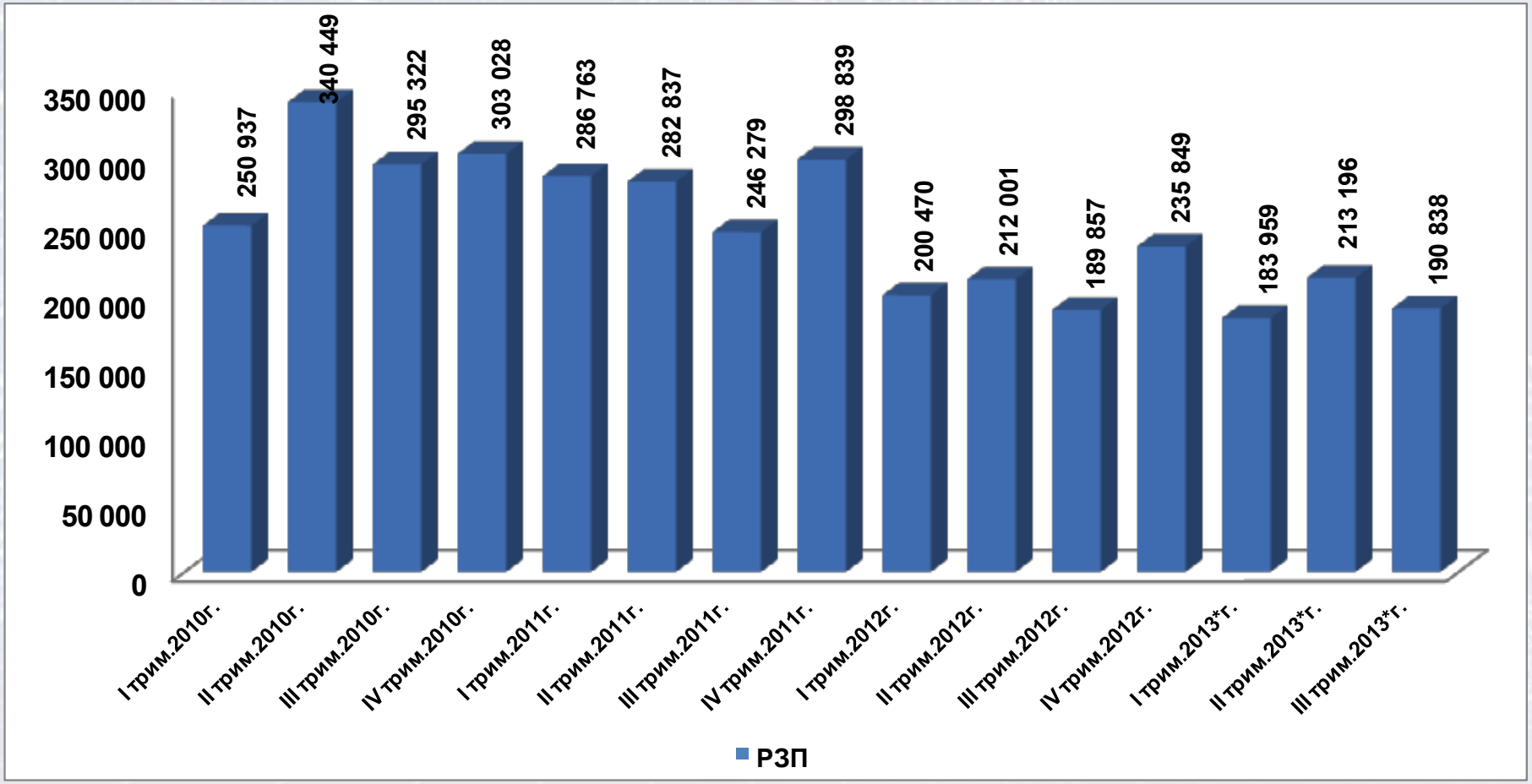
*По предварителни данни на НСИ

Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища – разгъната полезна площ - общо

I трим.2010г. – III трим.2013*г., бр.

*По предварителни данни на НСИ

Новопостроени жилищни сгради според вида на сградата 2011г. – деветмесечие 2013*г., бр.

*По предварителни данни на НСИ

	I трим. 2011г.	II трим. 2011г.	III трим. 2011г	IV трим. 2011г.	I трим. 2012г.	II трим. 2012г	III трим. 2012г.	IV трим. 2012г.	I трим. 2013*г.	II трим. 2013*г.	III Трим. 2013 г.
Общо	688	706	672	883	609	552	559	679	549	561	521
Къщи	491	475	454	598	446	359	381	447	394	391	347
Жилищни блокове/ кооперации	133	139	106	131	83	93	100	129	89	106	94
Сгради от смесен тип	13	19	36	47	28	35	28	43	25	27	25
Общежития	2	2	1	4	1	-	-	2	1	2	2
Вили	46	70	74	101	51	64	48	57	40	35	53
Сгради за колективно домакинство	3	1	1	2	-	1	2	1	-	-	

Обща строителна активност

- **Въведените в експлоатация новопостроени жилищни сгради през периода януари - септември на 2013 година по данни на НСИ са 1631 , или спад от 5.2 % спрямо същото на предходната година . Продължава тенденцията на спад на въведените в експлоатация новопостроени жилищни сгради.**
- **Новопостроените жилища в тях са 6981, или с 2,2 % намаление .**
- **Най-голям брой въведени в експлоатация жилищни сгради са в областите Варна - 317 сгради с 1779 жилища в тях, Бургас – 233 сгради с 2034 жилища, и Пловдив - 138 сгради със 433 жилища.**
- **Общата полезна площ на всички новопостроени жилища през януари- септември на 2013 г. е 588 хил. кв. м, или с 2.4 % по-малка в сравнение със същият период на 2012 година.**
- **Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради през третото тримесечие на 2013 са 521 намаление от 40 бр. , или намаление от 7.7% . Спрямо третото тримесечие на 2012 година сградите са 38 по-малко или 6.8%. Регистрирано намаление на новопостроените жилища в тях от 12.8% Тенденцията от намаление се запазва.**

Обща строителна активност

Въведени в експлоатация новопостроени сгради третото тримесечие на 2013 г. по вид

- Стоманобетонови конструкции са 74.5% или нарастване от 2.0% в сравнение с второто тримесечиена 2013 г.
- Тухла 24.5 % или намаление в сравнение с второто тримесечие на 2013 г.от от 1.3 % .
- Панел 0.6% или нарастване от 0.4 % в сравнение с второто тримесечие на 2013 г.

„Други“ 0.4 % или намаление от 1.0% в сравнение с второто тримесечие на 2013 година.

В сравнение със същото тримесечие на 2012 година се наблюдава увеличение на относителния дял на тухлените сгради.

Разпределението по вид строителство за третото тримесечие на 2013 година:

най-голям дял имат къщите 66.6% или намаление от 3.1% в сравнение с второто тримесечие на 2013 година . , следвани от кооперациите с дял от 18.0% или намаление от 0.9% в сравнение с второто тримесечие на 2013 година.

Обща строителна активност

- **Безработицата общо за периода януари – септември 2013 г.в страната остава висока, броя на безработните е 435 хил.бр. по данни на Евростат.**
  На годишна база броят на безработните се увеличава с 6.6% . В сравнение с второто тримесечи на 2013 година незначително намаление. Страната ни се нарежда на 7-мо място в Европейския съюз (ЕС) по най-висока безработица.
- **Безработни отрасъл строителство съставляват 11.0% от общо безработните в страната.**

В отрасъл строителство новорегистрираните безработни за януари- септември 2013 година са са 48 хил. души, или има намаление от 9.0% в сравнение със същият период на 2012 година , промените са основно поради сезонни фактори. В сравнение с деветмесечието на 2009 година безработните бележат ръст от 74 %. Според данни на КСБ безработните в отрасъл строителство са над 90 хил.човека.

Анализът показва, че като цяло не се наблюдават устойчиви процеси за възстановяване пазара на труда в бранша. Продължава тенденцията на нарастване на безработните на фона на задълбочаващата се криза в сектор строителство.

Причини - Икономиката се забавя , не създава достатъчно висок ръст , за да може да генерира достатъчно нови работни места, които да компенсират съкратените.

Прогнозата е, че високата безработица и слабата активност на трудовия пазар в сектор строителство ще се задържат до края на 2013 година .

Обща строителна активност

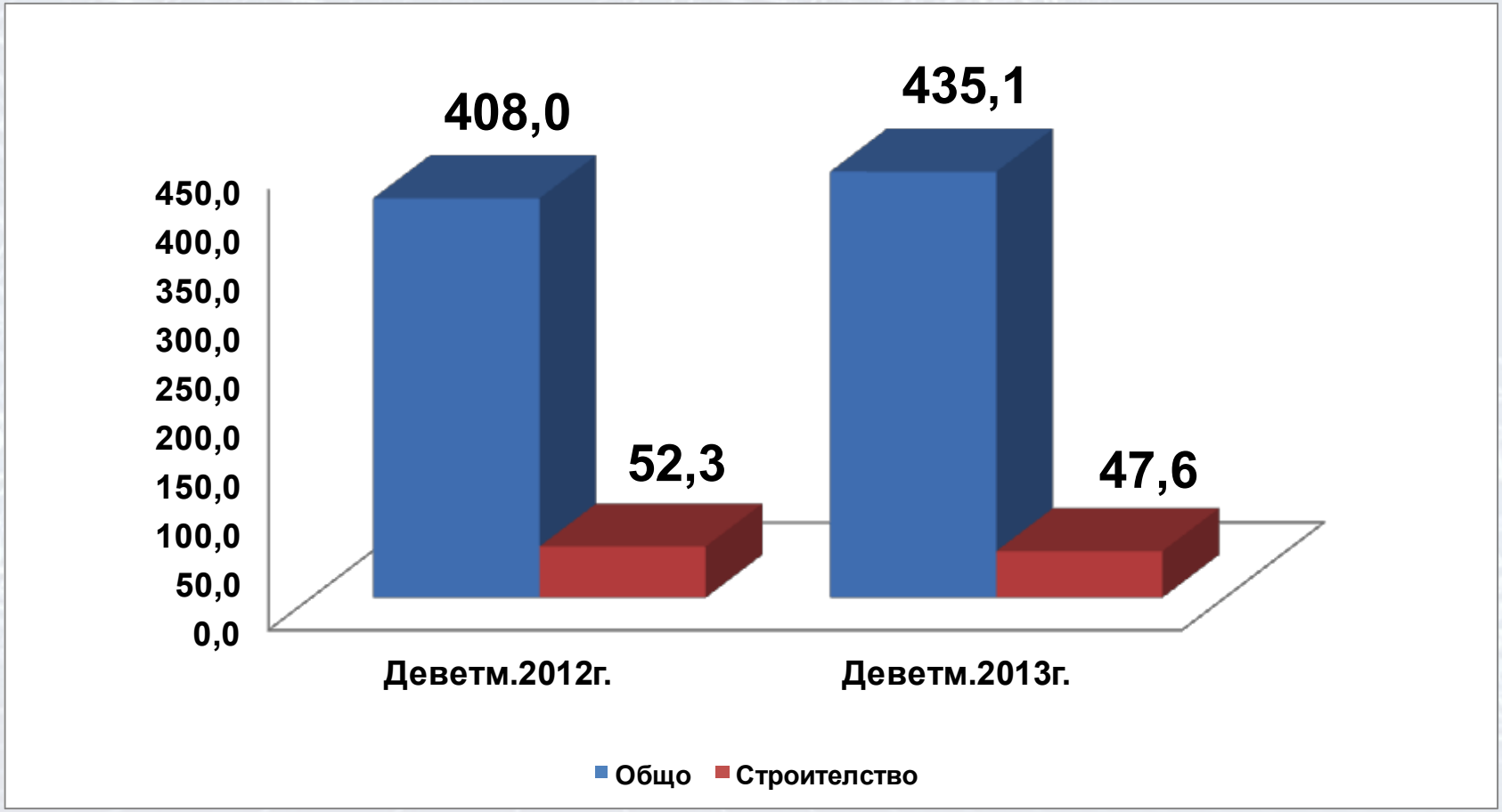
За трайно понижаване на безработицата и създаване на нови устойчиви работни места е необходимо подобряване на бизнес средата и насърчаване на инвестиционната дейност.

Оптимистичните прогнози са изключително трудна задача. По оценка на повечето строителни компании , основните приоритети остават запазване н сегашните свити обеми.

Безработни лица – общо и в строителството

Деветмесечие 2012г. – Деветмесечие 2013г., хил.бр.

По данни на НСИ

Безработни лица – общо и в строителството

Деветмесечие 2012г. – Деветмесечие 2013г., хил.бр.

По данни на НСИ

	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013г.	Деветм.2013г./ Деветм.2012г.
	хил.бр.	хил.бр.	%
Безработни лица - общо	408,0	435,1	6,6 %
Безработни лица - строителство	52,3	47,6	- 9,0 %

Безработни лица – общо и в строителството
Деветмесечие 2009г. – Деветмесечие 2013г., хил.бр.
Таблица

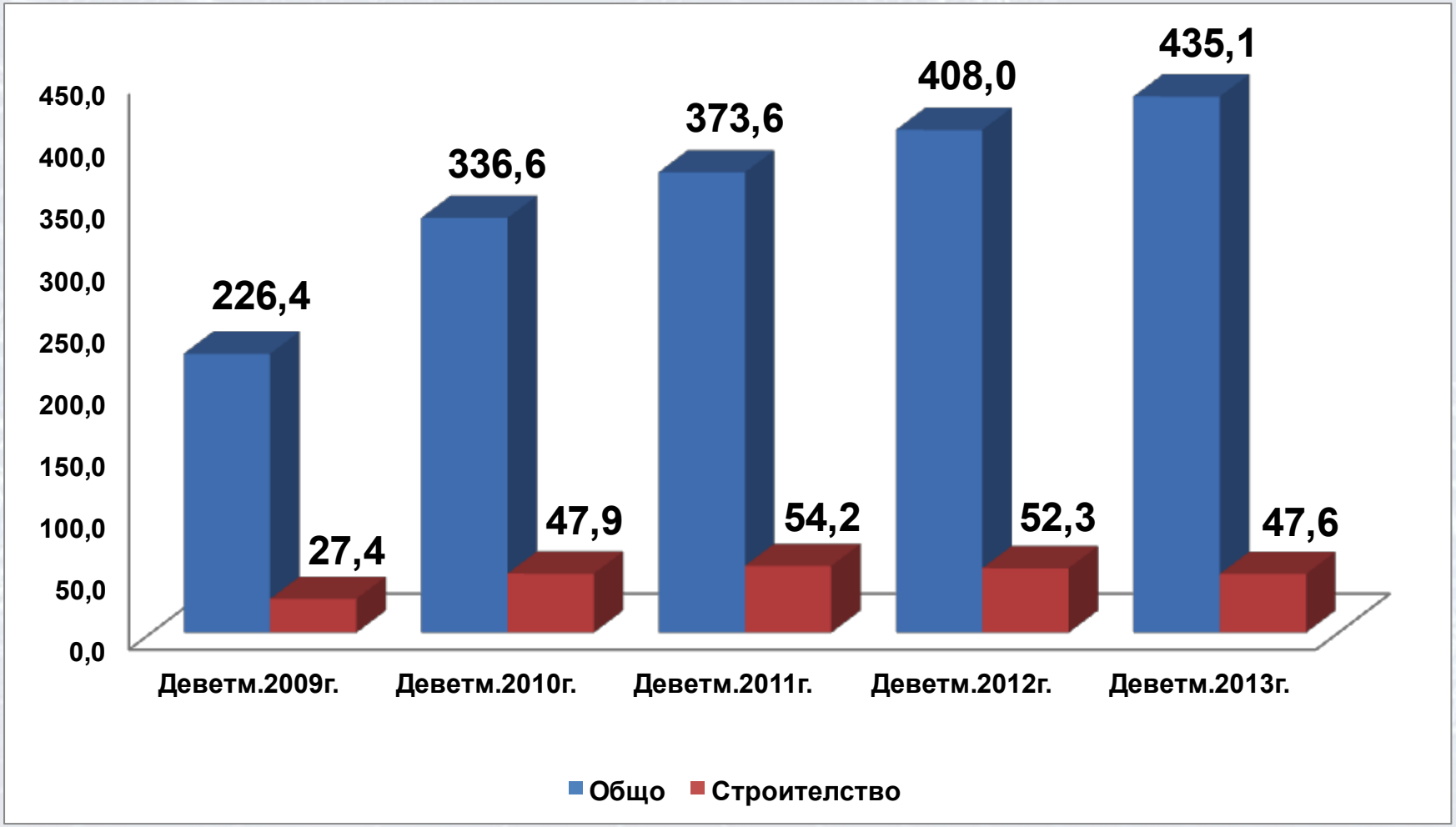
По данни на НСИ

	Деветм. 2009г.	Деветм. 2010г.	Деветм. 2011г.	Деветм. 2012г.	Деветм. 2013г.	Деветм. 2013г./ Деветм. 2009г.	Деветм. 2013г./ Деветм. 2010г.	Деветм. 2013г./ Деветм. 2011г.	Деветм. 2013г./ Деветм. 2012г.
	хил.бр.	хил.бр.	хил.бр.	хил.бр.	хил.бр.	%	%	%	%
Безработни лица - общо	226,4	336,6	373,6	408,0	435,1	92,2 %	29,3 %	16,5 %	6,6 %
Безработни лица - строителство	27,4	47,9	54,2	52,3	47,6	73,7 %	- 0,6 %	- 12,2 %	- 9,0 %

Безработни лица – общо и в строителството

Деветмесечие 2009г. – Деветмесечие 2013г., хил.бр.

По данни на НСИ

Обща строителна активност

Наети и заети лица за януари -септември на 2013 г.

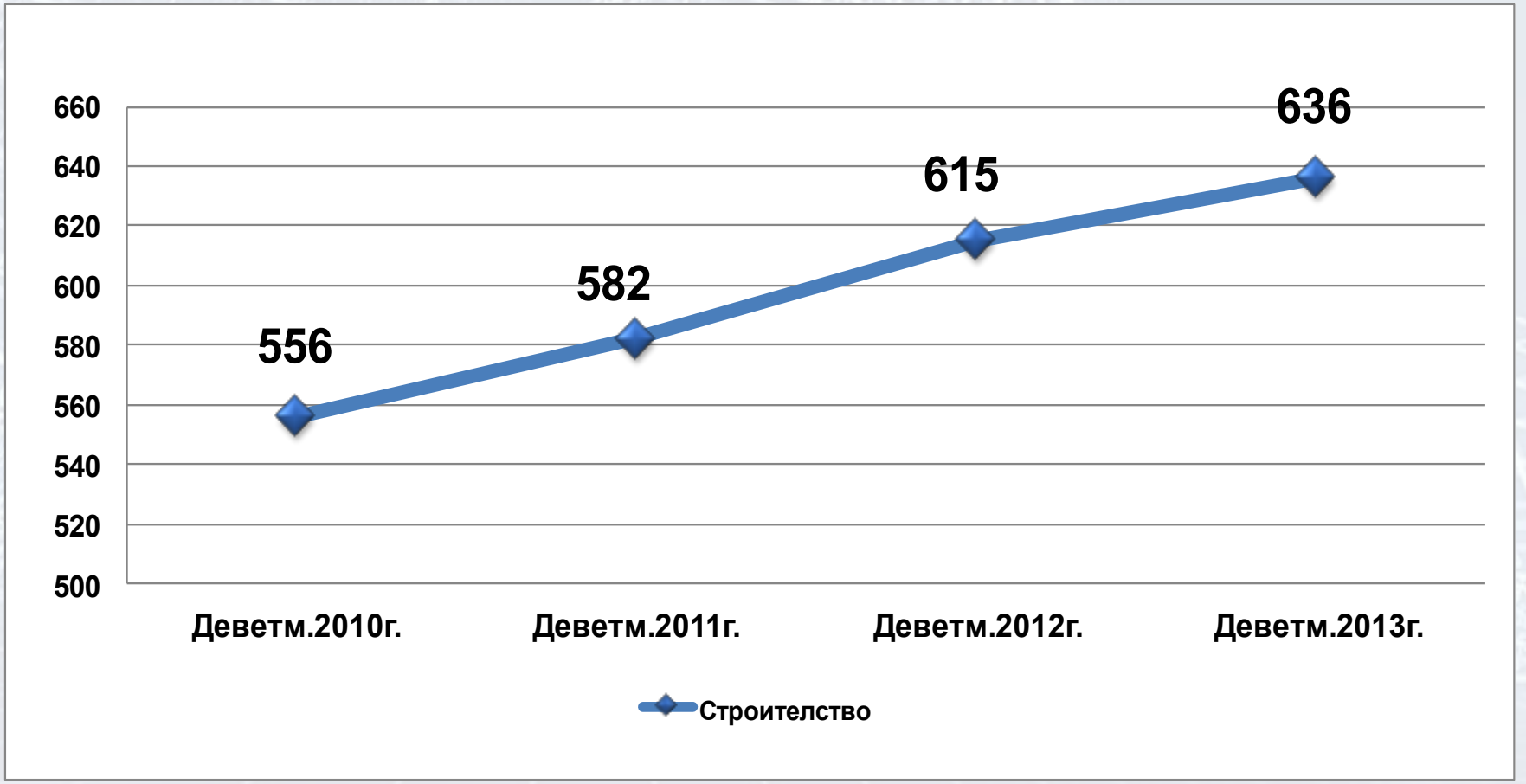
- **По предварителни данни на Националния статистически институт наетите лица по трудово и служебно правоотношение към края на септември 2013 г. в сектор строителство са 129 хил.души. Тенденцията на спад се запазва намалението в сравнение със същият период на 2012 година е от 5.8 %.**

Наетите в отрасъл строителсто по трудово и служебно правоотношение .
представляват 5.7% от общо наетите лица.

- **През деветмесечието на 2013 г. средната месечна работна заплата в строителството бележи незначителен ръст от 3.4 % в сравнение със същият период на 2012 година.**
- **Заетите лица общо в икономиката за деветмесечието на 2013 са 3477 хил. души.**
- **Заетите лица за второто тримесечие са 2013 година са 3516 хил. , за трето тримесечие 3624 хил . Тенденция на нарастване трето тримесечие спрямо второ на 2013 г с 3.1%.**
- **На годишна база намаление от 0.3% , този факт се дължи на сезонната активност.**
- **Заети лица в отрасъл строителство представляват 5.1 % от общо заетите лица за икономиката .Структурата на заетите показва намаление на относителният дял от 4.3% в сравнение със същия период на 2012 година.**
- **Направени са и положителни стъпки , създават се нови работни места, но така или иначе нашата сравнителна база е предкризисния период,спрямо него оставаме все още далеч от нивата на заетост.**
- **Средна работна заплата отрасъл строителство 636 лв. При средна работна заплата общо за икономиката от 790 лв.**

Средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение – сектор: Строителство, Деветмесечие 2010г. – Деветмесечие 2013г., лв.

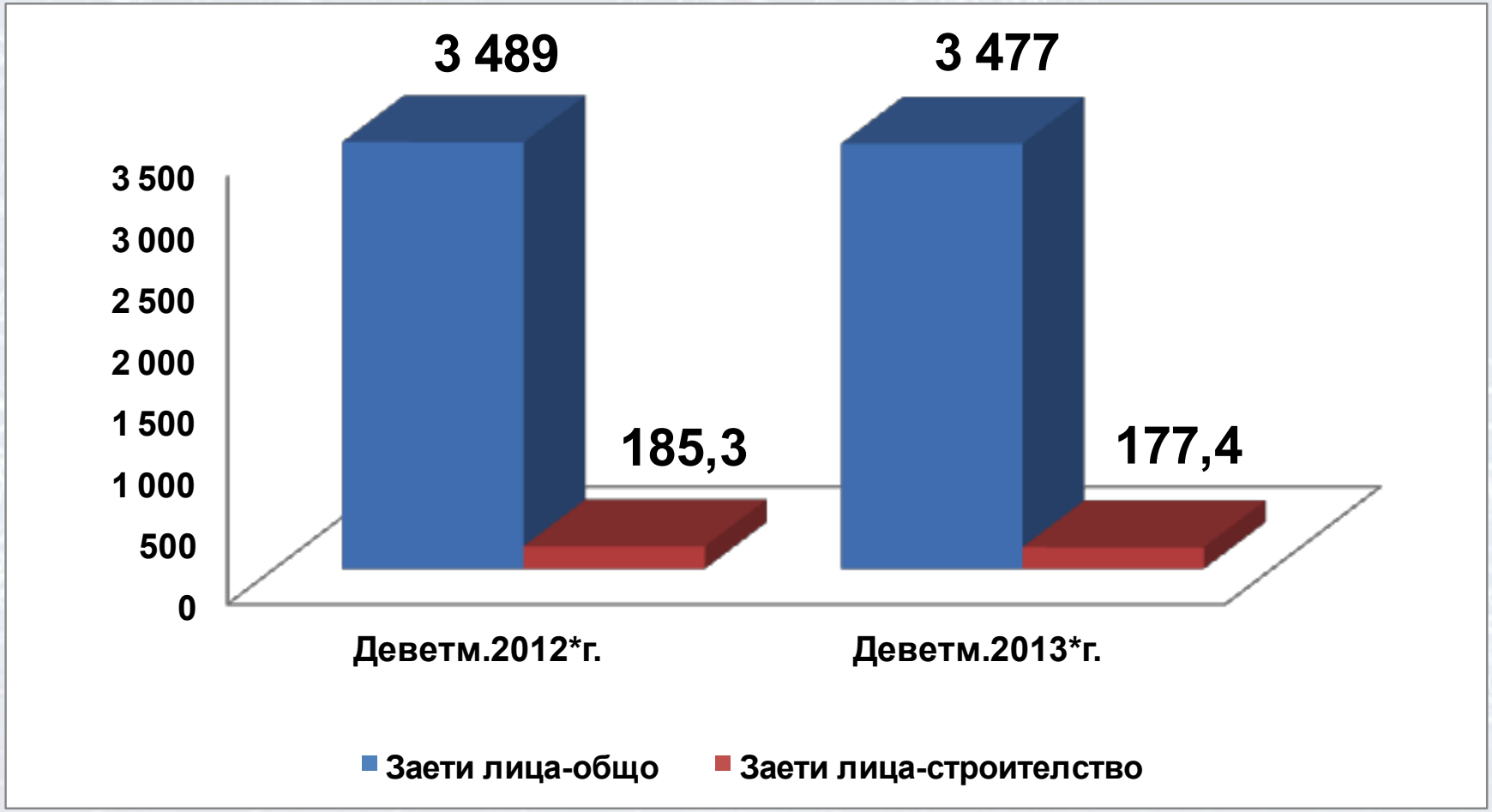
***По предварителни данни на НСИ**

Заети лица

Деветмесечие 2012*г. – Деветмесечие 2013*г., хил.бр.

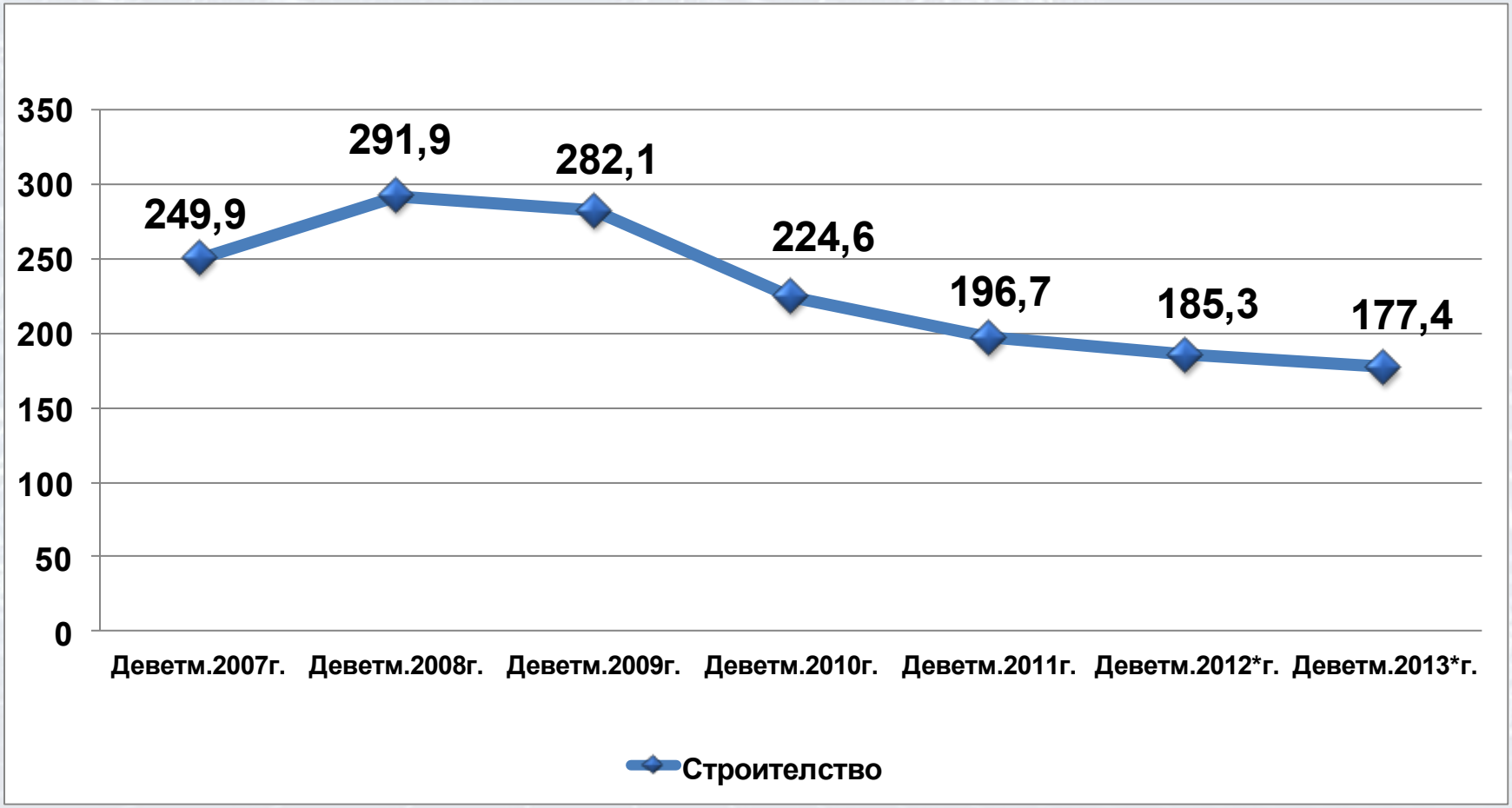
*По предварителни данни на НСИ

Заети лица – сектор Строителство

Деветмесечие 2007г. – Деветмесечие 2013*г., хил.бр.

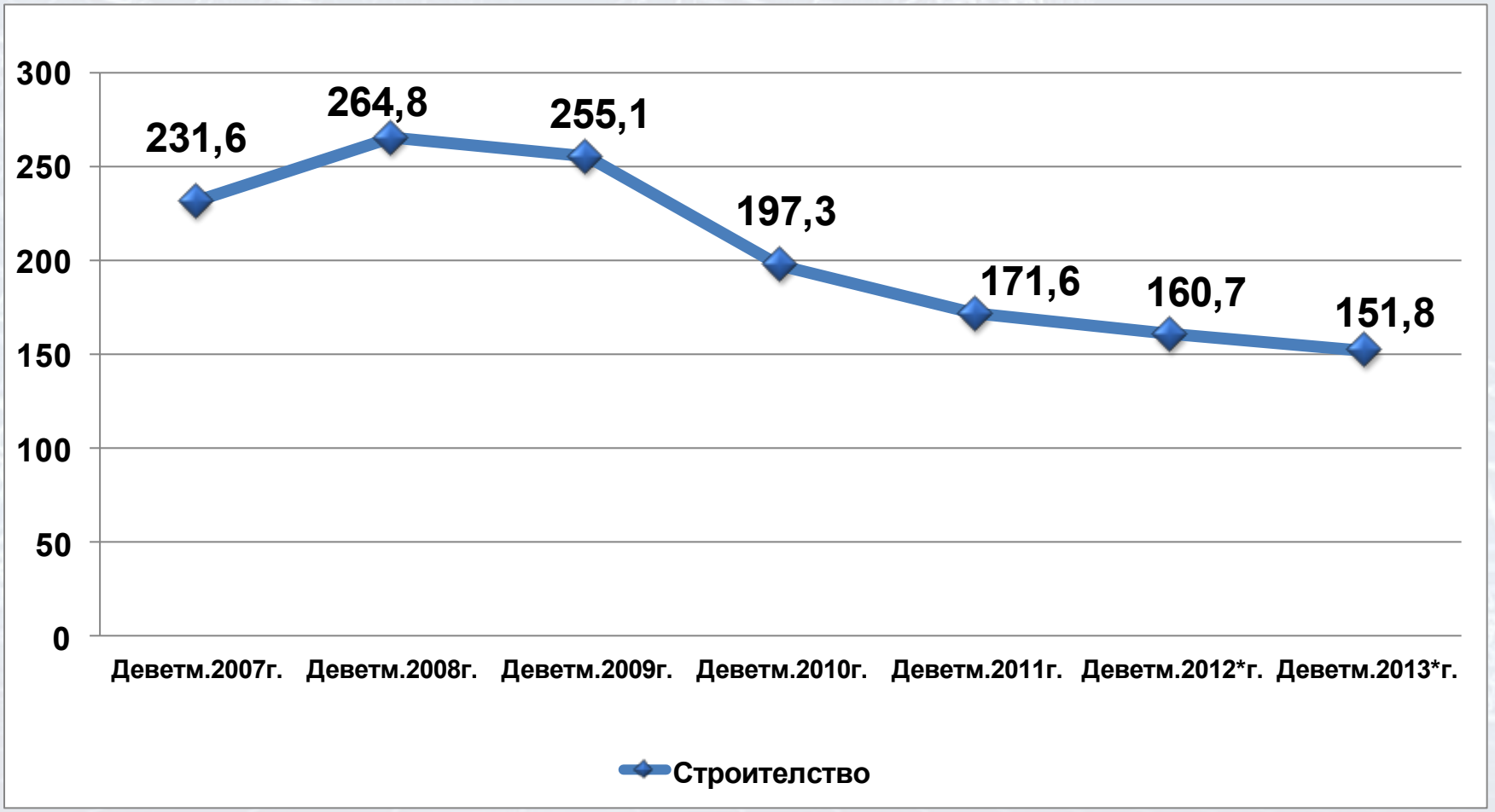
*По предварителни данни на НСИ

Наети лица – сектор Строителство

Деветмесечие 2007г. – Деветмесечие 2013*г., хил.бр.

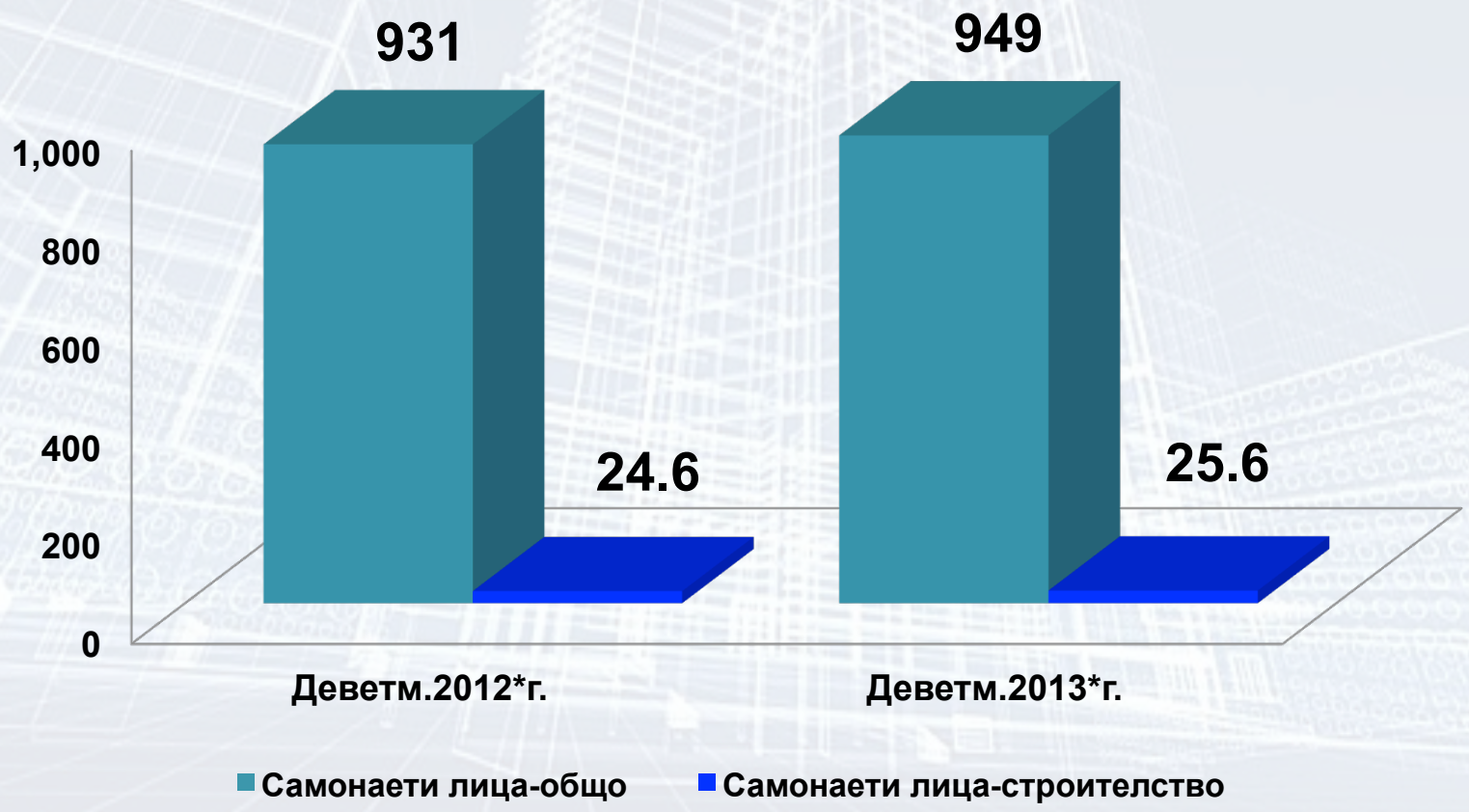
*По предварителни данни на НСИ

Самонаети лица

Деветмесечие 2012*г. – Деветмесечие 2013*г., хил.бр.

*По предварителни данни на НСИ

Сключени договори по обект на поръчка за периода януари-септември на 2013 г.

по данни на АОП

В рамките на извършените анализи към 30.09. 2013 г. Обявени обществени поръчки за отрасъл строителство са 1432 бр. , «проектиране и надзор» 836 бр.

Както следва:

„Сградно строителство „ 560 обявени обществени поръчки на стойност 421 мил.лв.

„Инженерна инфраструктура“ 728 обявени обществени поръчки на стойност 2869 мил.лв

„Енергийна инфраструктура“ 144 обявени обществени поръчки на стойност 311 мил.лв.

Сключени договори по обявени обществени поръчки към 30.09 .2013 г. са 1847 на брой при обща стойност 3115 мил.лв. Увеличението в сравнение със същият период година по-рано е 39.6% на броя и 158% на стойността на сключените договори по обявени обществени поръчки.

Разпределение на фирмите сключили договори по обявените обществени поръчки по критерии „Нетни приходи от продажби и персонал“ /брои сключени договори/
Сключените договори за деветмесечието на 2013 година са 1847 както следва:

- **Сключени договори по обявена обществена поръчка от 664 бр. малки строителни фирми или 36.0% от общо сключените договора**
- **Сключените договори от средни строителни фирми са 854 бр.,или 46.2 % от общо сключилите договори .**
- **Сключени договори от големи строителни фирми 271 бр.,или 14.7% от общо сключените договора за деветмесечието на 2013 г..**
- **Сключени договори от нерегистрирани фирми в ЦПРС на КСБ общо 58 или 3,1 % .**

Сключени договори по обект на поръчка за периода януари-септември на 2013 г.

по данни на АОП

Тенденция: **Реалната ситуация при сключените договори по обявените обществени поръчки за деветмесечието в размер на 82.2% се изпълнява основно от малките и средни фирми , разбира се това се диктува от вида на обществента поръчка и изискванията към изпълнителя.**

- **Големите фирми изпълняват 14.7 % от сключените договори за деветмесечието на 2013г.**
- **Данните за произведената продукция отрасъл строителство за деветмесечиетона 2013 г. са 7452 мил.лв. Стойността на сключените договори по обявени обществени поръчки за периода януари- септември на 2013 година е в размер на 3115 мил.лв.**
- **Обема около 41.8 % се диктува от сключените договори по обществените поръчки.**
- **Останалата част от 58.2% са от други инвестиционни проекти.**
- **От тези сключени договори 65.5% от стойността по критерии „възложител „се финансира от общините . Останалата част се разпределя между Министерства и агеции, болници и учебни заведения , комунален сектор и други.**

Очакванията за напредък остават за програмен период 2014-2020 : Перспективи за постигане на измерими добри резултати.

Надеждите изцяло са насочени към следващият програмен период.

Ключовата цел през новия програмен период е подобряване конкурентоспособността на българския бизнес

- насърчаването на инвестиционната активност.
- стартиране на всички оперативни програми през следващата година.
- създаване на предпоставки за икономическо развитие възможности за подобряване на доходите на гражданите.
- създаване на предпоставки за икономическо развитие
  Приоритетни за финансиране за периода 2014 – 2020 г. ще бъдат обновлението и модернизацията на предприятията, интернационализация на бизнеса, зелена икономика и развитието на секторите иновации и приложни научни изследвания.

Една от възможностите пред строителния бранш да поеме нагоре е финансираните с публични средства проекти.

Приоритети за 2014 година пред КСБ са :

- **Да се приключи работата по три основни закона, а именно: Закона за устройство на територията, закона за строителството и Закона за обществените поръчки, и свързаните с тях изменения в Закона за Камарата на строителите.**
- **Посоката, в която ще работи КСБ е за създаване на честна и конкурентна пазарна среда чрез намаляване на административната тежест, бюрократичните процедури, повишаване на солидарността между фирмите в бранша, въвеждането на типови документи и процедури, регулиращи взаимоотношенията между участниците в строителния процес.**
- **КСБ ще участва активно в изработването и съгласуването на правилници и наредби, касаещи развитието на строителните отношения. Всичко това ще бъде насочено към възможността за реализация на малките и средните фирми в съответствие с политиката на КСБ.**
- **Наложетелно е да се започне работа по създаване на единна система на структура на СМР и на формиране на разходни норми. По този начин ще се създаде благоприятна среда за оценки на документация, а оттам и на избягване на съдебни процедури, които спъват строителния процес. Разбира се, трябва да се направи широко професионално обсъждане и да се формира максимално широко съгласие, за да има успех.**